

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 .

Pe o lună . 2-40 .

Neul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.Telefon pentru or. și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adm. in-
trație.Multămite publice și Loc de-
schis costă fiecare ziar 20 fl.
Manuscripte nu să in-
poiază.

Memoriul d-lui Mihiu.

Nainte cu o lună și jumătate când dl Dr. Ion Mihiu, după o așteptare de șase săptămâni dela zădărnicierea misiunii sale în faimoasa acțiune de împăciuire a guvernului, s'a văzut degajat de orice considerații de discrețiune și a ridicat vălul tratativilor, ne alintam în credința că d-sa a figurat în tot cursul tratativilor ca reprezentant și împuternicit al comitetului partidului nostru național. Spuneam atunci că întreg cortejul de asigurări ce ni s'au dat din partea guvernului n'au fost decât un artificiu menit să ascundă o nouă cursă de umilire a demnității neamului nostru și că dl Mihiu, când s'a retras din acțiune, a tratat cu cel mai potrivit gest de sfidare intențiile meschine ale guvernului. Și fiind de părerea că dl Mihiu era aievea reprezentantul nostru autorizat, — cu toate că se declarase ca neaderind »la nici una din direcțiile politice noastre« — afirmam cu cea mai perfectă bunăcredință că d-sa, în calitatea cu care a fost înzestrat, învingându-și convingerile personale, »n'a putut să ceară decât ceea ce i-a ordonat prin rostul partidului națiunea însăși și n'a putut să cedeze nici o fărâmitură din drepturile eterne ale neamului nostru«.

Comitetul partidului nostru național n'a intervenit nici până astăzi cu cuvântul său lămuritor, deși a fost vizat categoric nu numai din partea dlui Mihiu, ci și din partea întregii obști românești și astfel noi

nu puteam decât să stăruim în bunăcredința părerilor ce ne formulasem.

Azi, în sfârșit, după o îndelungată așteptare, putem să ne dăm deplin asupra adevăratului caracter al rolului dlui Mihiu, precum și asupra concepției guvernului în chestiunea mult trimbițatei împăcări. Ni-se clarifică înainte de toate punctul cel mai dificil, punctul asupra căruia plana negura cea mai deasă. Din comitiva memoriului dată în vileag astăzi — prin indiscreție — în ziarul comitetului, aflăm anume, că memoriul închiagă numai impresiile și experiența particulară a dlui Mihiu și nici decum vederile și convingerile comitetului, cari nu pot să fie decât expresia cea mai deplină și nealterată a credințelor neamului românesc din Ungaria consacrate de cele 9 puncte de aur ale programului din 1881. Afiăm apoi că dl Mihiu n'a primit nici o misiune oficială dela comitet, ci una de-a dreptul dela guvern. Dsa nu a intrat în tratative directe și de caracter exclusiv cu membri autorizați de-ai comitetului, ci — dupăcum ne spune — »s'a pus în contact și a discutat, în mod intim cu Arhieriei noștri și cu mai mulți bărbați de seamă de diferite nuanțe politice«, cu singuratici deci și nu cu factorii oficiali ai partidului nostru național.

Toate aceste circumstanțe, bine înțeles că nu coboară în considerația noastră înaltele calități ale personalității d-lui Mihiu și afirmăm și de data asta — poate chiar cu mai multă tărie — că din întreg fondul perfid al acțiunii pornite de guvern se

desprinde o singură notă luminoasă și curată: aceea a atitudinii dlui Mihiu.

Trebuie însă să facem constatarea, că dacă a putut să ne ispitească pe-o clipă iluzia unei intenții serioase și cinstitute din partea guvernului, iluzia aceasta se risipește de-acum deplin și bine. Căci guvernul nici n'a încercat măcar să intre la negocieri directe cu singurul nostru for autorizat, cu comitetul partidului național, ci a căutat numai să bată căi lăturalnice ca'n-totdeauna, dedându-se la perfide sondări de situație în tabăra noastră. Dacă a reușit să abuzeze de onorabilitatea unor caractere de bronz ca acel al domnului Mihiu, a avut cel mult un prilej de-a-și îndrepta moravurile, în vreme ce noi ne întărim odată mai mult în convingerea că a ținut numai să-și zădărnicească misiunea — dacă a primit o asemenea misiune — de-a curma asupra noastră și să discrediteze seriozitatea politică a poporului românesc în fața co-roanei.

Memoriul alcătuit de dl Mihiu comportă de altfel o însemnătate netăgăduită, deși e o intrupare cam săracă a pretențiilor noastre naționale eterne și imprescriptibile. Ne face impresia că dl Mihiu e încâtva descurajat în fața superiorității formidabile a condițiilor de viață și prosperare națională cu cari a fost favorizat de regimul șovin neamul unguresc decenii de-arindul și că contemplă deocamdată numai salvarea probabilă a acestor condițiuni de evoluție etnică pentru poporul românesc din Un-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Cum se fac alegerile de deputat în Ocna-Sibiului?

II.

Târgul de mandat din Ocna-Sibiului.

(Sfârșit).

A doua zi, într'adevăr și-au făcut intrarea în hotarul Sibiului cam una sută șaptezeci de valahi din Ocna. Intre ei șapte femei. La trei le muriseră bărbații, la celorlalte patru emigraseră în America. Serédy și Iancu priveau ceata de lăcuste care se așezase la 10 minute de oraș.

— Nu va fi bine să-i lăsăm peăștia să intre în oraș — fu părerea lui Serédy — căci te pomenești că vor mobiliza garnizoana împotriva lor și-atunci se va afla de ce-au venit.

— Și eu sânt de părerea asta — zise Iancu, — dar cum să facem mai bine?

Popii și Dimitrie Iosif încă aveau oroare de defilarea lor prin oraș.

Cum o să ducă turma asta acasă, dupăce fiecare va fi cu banii în mână? Vor fi între ei, cari trei zile vor bea în oraș. Ceeace în sfârșit n'ar fi nimica. Dar vor face în urmă scandal. Il vor aresta și-l vor ancheta asupra banilor și afacerea va ajunge la urechile poliției.

— Nu va fi bine! — opinie Serédy, care dupăce primi însărcinarea asta primejdioasă, nu voia să fie cumva prins în flagrant — gândiți-vă domnilor la vre-o modalitate înțeleaptă! Fiindcă turma asta totuș nu poate intra așa cu grămada în oraș.

— Este o modalitate, măria ta! — zise popa Isaia.

— S'auzim! să fie însă cuminte, și — practică — obiecționase Serédy.

— Alegătorii (ce frumos sună cuvântul), ne au de conducători pe noi: popii și cei 17 corteși.

— Și? — întrebă Serédy.

Eu aș face propunerea — adaoase cam timid — că măria ta să dai sub supravegherea noastră fiecăruia corteș plicurile oamenilor lor. Ei apoi, le vor distribui, în drum spre casă, tot sub supravegherea noastră.

— Hm. Zice ceva! — gândi Serédy — Dar eu cum în voi da seama cu chitanțele?

— Chitanțele vi le dau tot corteșii. Câte bilete vor aduce, atâtea plicuri vor căpăta, la persoană.

Serédy îl întrebă intim pe Iancu:

— Să acceptăm oare modalitatea asta, fiindcă eu nu am nici un chef să mă expun a fi prins.

— Se poate — zise Iancu — este exclus orice abuz.

— Bine! Vă rog dar să începeți. Dar cu precauție, — dădu ordinul final Serédy — responsabilitatea pentru orice eventuală lipsă este a dvoastră....

— Nu va fi nici o greșală — îl încredințară corifeii valahi.

— Isprăviți dar afacerea. Eu vă stau la dispoziție — se despărți de ei Serédy — la hotel.

A plecat apoi cu Iancu să ia prânzul. Iar corifeii s'au dus îndărăt la turmă. După prânz au venit deja:

— E în ordine, măria ta! Poporul a prânzit afară în hotar — referă popa Isaia — Iar după prânz la patru, tribunii vor fi la cărciuma lui Bulboacă...

— Tribunii?... Ce fel de neam sunt aceștia? întrebă Serédy.

Popa valah observă că-l luase gura pe dinainte și în încurcătură tuși una.

— Așa din glumă, le zice tribunii conducătorilor poporului. E tradiție asta, măria ta! Tradiție!...

— Unde zici că ar fi întâlnirea? întrebă Serédy liniștit asupra explicației ce a primit despre tradiție.

— Te vom conduce noi acolo — îl mângăie maestrul Isaia, pe gazetar.

— Cred — gândi Serédy — și încă bucuros. — Dar mâna stângă și-o ducea într'una instinctiv la buzunarul unde era revolverul.

La patru și jumătate au plecat spre cărciuma lui Bolboacă. Actul plătirii a mers mult mai neted decât și-l-ar fi închipuit Serédy.

Corteșii veniau pe rând într'o odaie a cărciumei, în care trona Serédy între mormanul de plicuri și sub controlul indicatului, care era de față, preda plicurile căpțuite cu câte

garia. Căci în memoriul dlui Mihiu nu vedem formulată pretenția la autonomia noastră națională, — care singură ne poate da *garanțiile tuturor drepturilor de ordin național, fără nici o restrângere și în toate domeniile vieții noastre naționale până la marginile puse de unitatea politică a statului* — așa cum o găsim întipărită aceasta pretenție în spiritul programului nostru național din 1881, în *Memorialul lui Gheorghe Barițiu* elaborat pe baza acestui program și chiar în spiritul *Memorandului* cel restituit nedescăcut de cancelaria de cabinet a Majestății Sale împăratului.

Memoriul se mărginește apoi să ceară numai punerea în aplicare a legii XLIV din 1868 și nu cere revizuirea ei în favoarea noastră așa cum e cerută în punctul al patrulea din programul dela 1881.

Adevărat că memoriul cuprinde o frumoasă sumă de condițiuni de dezvoltare etnică liberă, cari realizându-se toate, ni s'ar creia de sigur o situație de mare avânt național pe toate terenele vieții publice și ne-ar spori înmiit sorțile de izbândire a condițiilor cari lipsesc încă din memoriu, pe cari însă sântem convinși că le dorește și dl Mihiu tot atât de mult ca noi.

Dar se va fi convins oare dl Mihiu că bărbații politici unguri sânt absorbiți cu totul de lumea fantastică a imperiului panmaghiar și că va trebui să treacă încă multă-multă vreme până să se poată adopta la spiritul larg și generos al civilizației moderne și să se angajeze la munca mare și salvatoare a înfăptuirii unui asemenea memoriu? Și tot mai stăruie oare în nobleța sufletului său că oameni de speța conților Tisza și Kluen-Héderváry pot să fie de bună credință și că din înălțimea glacială a coroanei a putut să ne sosească o solie călduroasă și sinceră? Nu știm, — dar gândul nostru e frământat de faptele de cruzime ce se încearcă mereu împotriva poporului nostru...

Vremile prin cari trecem sânt poate de o răspundere istorică prea mare decât s'o pri-

cem și ca să ne facem datoria *cerem încă o dată convocarea conferenței naționale*, căci o orientare hotărâtă și clară a obștei românești nu mai poate întârzia.

Interviewurile d-lui Dr. I. Mihiu. Primum din Abbazia următoarea telegramă:

»In mai multe ziare din Budapesta s'au publicat câteva declarații ce le-ași fi făcut. Toate aceste declarații sânt ficțiuni, pentru că eu am refuzat să acord orice interview.

Nu am nici un motiv și nu simțesc necesitatea să fac alte declarații politice, înfără de cele de până acum.

Dr. Ioan Mihiu.

Procesul părintelui Constantin Lucaciu. Din Sătmar ni-se scrie că părinte e Constantin Lucaciu a fost chemat pe ziua de 6 Februarie n. înaintea tribunalului din Sătmar, pentru a răspunde în cunoscutul său proces de »agitație», săvârșită pe timpul campaniei electorale.

Acest proces era să aibă loc anul trecut, la 25 Noemvre. Dar chiar în ziua procesului, părintele Lucaciu a fost avizat că procesul se amână, — fără să se indice motivele amânării.

Jubileul »Drapelului». Organul românesc dela Lugoj — »Drapelul» — a împlinit zece ani de existență, o vîrstă însemnată în viața plină de greutate de tot felul a presei românești dela noi.

Cu prilejul acestui jubileu ziarul și proprietarul-editor, dl Dr. Valer Branisce, au fost sărbătoriți de Românii din Lugoj în mod deosebit de solemn.

Ne asociem și noi la urările de bine ce s'au adresat acestui organ de mare importanță în viața Românilor din părțile bănățene.

Ne asociem și la urările adresate proprietarului-editor și director Dr. Valer Branisce, exprimându-ne în acelaș timp nădejdea că viitoarele decenii vor readuce la sentimente

mai drepte în ce privește munca *dezinteresată și națională* a altora.

Mulți ani înainte!

Delegația austriacă. Comisiile delegației austriace se vor întruni la 30 Ianuarie; la oarele 10 comisia afacerilor externe, iar la oarele 3 d. a. comisia afacerilor bosniace. Amândouă comisiile vor lucra și ziua următoare. Ședința plenară se va ținea la 1 eventual la 3 Februarie, când se vor alege vice-președintele delegației și noii membrii suplimentari.

Calvarul nostru. Abia s'au împlinit două zile de când redactorul responsabil al ziarului nostru s'a întors dela judecătorul de instrucție, unde i s'a luat interogatorul în două procese, pentru niște articole apărute în cursul verii și azi vigilenții slujbași ai liniștei publice s'au prezentat din nou în localul ziarului nostru. Vizita aceasta neașteptată ne-a adus știrea despre noi prigoniri ce avem de îndurat. Două procese noi ne aduce anul acesta, al cărui prag abia l'am trecut; două zile noi în lanțul suferințelor ce avem de îndurat din partea autorităților atât de echitabile,

Scandal în Cameră. Discuția asupra proiectului despre prelungirea privilegiului băncii comune continuă. La deschiderea ședinței abia au fost prezenți 50 deputați.

Iau cuvântul Valentsik Ferencz (contra) și Lovászy Márton (contra.)

După Lovászy a urmat Somsich Tihamér, care a prezentat și el o moțiune. Ar fi fost să urmeze apoi Kovács János, stanga a încercat însă să protesteze sgomotos și să ceară amânarea discursului pe mâine. Tărăboiul s'a încins îndată cu putere și rînd pe rînd s'au anunțat la cuvânt în chestie de regulament mai mulți oșanți, între cari și Justh Gyula. Acesta a cerut chiar ședință închisă.

În aceasta ședință au vorbit Justh János, Justh Gyula, Berzeviczy și alții, protestând contra atitudinii parțiale a președintelui.

Redeschizându-se ședința au urmat interpelările. Frater Loránd, compozitorul, a interpelat în chestiunea Operei maghiare. Deputatul Zorlentului Huszár a interpelat în chestiunea abuzurilor recenzorilor. A reamintit

o hârtie de 100 cor într'o jumătate oră poporul suveran fu — mulțumit.

Au urmat corifeii principali: popii și Dimitrie Iosif.

— E la Dta obligația? întrebă Serédy pe omul »Albinei«, fiindcă după îndrumările lui Moháry, voia să ia toate precauțiunile ca nu cumva să mai aibă loc vre-o recriminație ulterioară. Poporul și-a căpătat banii, poporul merge! Dar, flămânzii principali! Aceștia trebuie încă jucați.

Valahul îl păcăli însă:

— Aici e măria-ta! — și îi intinse o hârtie lui Serédy.

Acesta citi interesantul document de drept privat. Era cuvânt de cuvânt precum urmează:

Obligație.

Eu, subsemnatul Moháry László, proprietar în Curții comitatului Aradului, mă oblig, că în cazul că pe mine, Moháry László, mă va alege în cercul Ocnei Sibiiului la alegerea din .... anul 190... de deputat: eu, Moháry László, prin cinci bărbați de încredere a cercului Ocnei și anume a, b, c, d, și e spre scopurile hotărâte verbal voi plăti 20,000 fl. (adeacă douăzeci mii) florini.

Scopurile acestea sunt:

- 1) onorarul alegătorilor cari vor vota cu mine;
- 2) onorarul deosebit al corteșilor cari vor osteni în favorul alegerii mele;
- 3) onorarul bărbaților de încredere;
- 4) fundațiunile pentru bisericile românești;
- 5) taxa de mijlocire alui Mitru Iancu.

Toate sumele acestea vor fi scadente imediat după alegere și eu mă oblig serbătorește ale plăti pe cuvîntul meu de onoare de domn și de bărbat.

Dat, Sibiiu, ... anul 190...

În fața noastră

Dr. Moháry László.

Dimitrie Iosif,

Petru Kosmás,

martori.

— Corect! — zise Serédy — acum dar urmați dvoastră domnilor.

— Și bisericile! — observă cucernic un părinte.

— Firește și bisericile! — aprobă Serédy, începând să numere sutele pe masă. Cu astea a ajuns și la sfârșitul banilor. Au mai rămas doar pentru reîntoarcere.

— Să golim un păhar de vin împreună! — propuse popa Isaia.

— Cu plăcere, numai să nu întârziem! La

ce oră pleacă trenul? întrebă Serédy pe Iancu.

— La 7-23. Să grăbim dar cu aldămașul.

Așa s'a și făcut. Și executorii tirgului de mandat se reîntoarseră mai ușurați cu treizeci și cinci de mii coroane la Arad.

Lui Moháry îi făcură socoteala cu chitanțele primite și cu restul de bani necheltuiți.

Iancu a căpătat ale lui 500 coroane. Dar polița nu i-a dat-o nici până azi...

Lui Serédy nu i-a spus nici măcar un mersi... Misiunea i-a fost privită de pur și simplu serviciu prietenesc.

Nu de tot însă. Pentru că nu trecuseră nici două zile de când s'au înapoiat emisarii, și iată-i că sosesc doi dintre popi și anume cu plăsoarea:

— E rău!

— Rău? Ce rău? — întrebă supărat Moháry.

— În vre-o, treizeci de plicuri s'au găsit în loc de o hîrtie de sută numai câte o hîrtie de cincizeci. Poporul e revoltat. Se pregătește o mare primejdie!...

Fabrică de parchete,

Gluj—Kolozvár.

Fabrichează orice parchete din sterjar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de cherestrea în orice mărime, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a dusumelelor.

cazurile desbătute în congregația Caraș, unde recenzorii au introdus la rubrica naționalității pe Rămâni cu denumirea de *olăh*—valachi.

Contele Khuen a răspuns imediat, declarând că va cerceta cazurile și că *nu există nici o instrucție secretă cu privire la rubrica de naționalitate în listele recensământului.*

Creadă-l cine vrea pe contele Khuen — noi însă nu.

Vedem de altfel că discuția a îmbrăcat caracterul unei obstrucții violente, căci s'a înghoddat în cea mai sterilă pierdere de timp.

Habemus Papam!

Din noianul de cuvinte, înșirate în fruntea noului confrate aradan, se desfac două idei principale, cari par a fi determinat întemeierea lui.

Este mai întâi dorința de a avea un organ oficial al partidului național, căci, cum foarte nimerit observă subscriitorii venerabili ai cuvântului către cetitori, *»ar însemna o neputință morală, ca partidul național român să nu-și aibă organul său de publicitate«.*

După trista experiență recentă cu răposatul organ oficial *»Lupta«*, care sub ochii comitetului a tânjit și s'a zbatut atât de mult, ca un pește pe uscat, nu ne mirăm de loc și, din potrivă, avem cuvântul să ne bucurăm, de noul mod de a judeca asupra acestei materii. Era în adevăr timpul suprem, ca întâiul organ oficial, care era *»Lupta«* și care dăduse niște probe așa de deplorabile despre putința morală a comitetului, să dispară, pentru a face loc unui ziar mai vrednic de numele bărbaților, sub egida căroră e tipărit.

În noua această reculegere în jurul unui alt stindard, în multe probleme ce-și propune, în încordarea de forțe și de voințe, noi vedem intenții apreciable și ne felicităm chiar că am putut contribui și noi cu puținătatea noastră de opoziție, la această deșteptare din somnul cel de moarte. Căci fără scuturările aplicate *»Luptei«* din partea noastră, încă nu era să se ivească zorile *»Românului«.*

Că fatalitatea a voit, ca succesorul *»Luptei«* să răsară tocmai în coastele noastre, se datorește faptului, că în lumea asta sunt cauze

— Să se pregătească nunta — spuse liniștit Seredy, d'voastră a-ți spus să dau plicurile la corteși. A-ți fost de față, a-ți văzut, a-ți controlat, a-ți primit răspunderea...

— Nici nu e vorba de vre-o bănuială împotriva d'voastră — s'au scuzat popii.

— Dar între noi s'au găsit mizerabili, cari au violat — plicurile.

— De aceștia aveți dreptul și fiți d'voastră mândri! Întrerupse Seredy desgustătoarea dezbatere.

... Stârșitul a fost, că a trebuit să mai scoată Mohary vre-o șapte sute de coroane și prin asta s'a crezut și mai mult în drept să nu-i mai mulțumească lui Seredy. La ce? — când a fost așa de mare mișgar, încât, împotriva tuturor s'aturilor bune, s'a lăsat păcălit de niște valahi proști...

și efecte! Dacă onorabilul comitet ne asigură cu cinstea de adevăr, care nu-i se poate contesta, că *»nu va să zică acest organ o întreprindere de concurență față de ziarul românesc existent«*, s'o creadă Dumnezeu drăguțul! Noi primim însă și concurența asta, voită sau nevoită de comitet, o primim pe toată linia, și ca trecut și ca talent și ca răspundere în fața opiniei publice. Noi avem cheltuită aici și mai avem încă de cheltuit muncă și energie și ne vom bucura văzând că partidul vine să ne dea și el concursul, cu gândul cel mai curat, la întărirea culturală și politică a acestui centru românesc. Se va vedea mai târziu dacă era necesar, sau a fost numai un... evident exces de dragoste pentru noi.

Dacă aprobăm deci entuziasmul acesta al comitetului pentru un organ oficial, ne împăcăm însă mult mai greu cu ideea a doua, ce se desface din avalanșa de cuvinte a programelor nenumărate ale *»Românului«.* Am vorbit și noi asupra solidarității și ne-am fixat punctul nostru de vedere într'un articol recent, în modul cel mai categoric. Ceeace ne spune însă în această chestie *»Românul«* și modul cum promite a menține sau reface autoritatea *discreționară* a comitetului și a opera în numele solidarității este însă o concepție atât de monstruoasă, încât e natural să o relevăm.

Găsim mai întâi că e cu totul jignitoare atitudinea asta demonstrativă din modul de afișaj al *»Românului«*, de a deschide taraba, chemând publicul ca la *»singura brânză națională«* ce s'ar găsi în piață. E peste măsură presumțioasă tendința aceasta evidendă de a monopoliza toată sinceritatea, toată competența, de a ridica un comitet la valoarea de stăpân abso'ut și a se impoviza în Papă infalibil al singurei politici autorizate. *»Admitem«* sau *»nu admitem«*, *»voim«* sau *»declaram«* este o terminologie în care orice profesiune de credință este jignitoare pentru bunul simț. Amenințările, că vor exclude din sânul națiunii și vor *»considera«* ca demni de stampila tradărei, pe cei nesupuși și cei cu judecată proprie, — sunt iarăș glumețe, pentru ca să producă impresia, că onoratul comitet s'a instalat, aici în Arad, un fel de papalitate națională, cu închizitori speciali, cu spioni ai solidarității, cu investigatori de acte de tradare...

Din felul acesta al comitetului, de a-și inaugura activitatea de *»consolidare internă«*, din modul acesta de a înțelege solidaritatea, constituindu-și *dictatura* papală, secundat de un tribunal executoriu ca *»Românul«* și căutând a-și supune universul voinței sale infalibile, e clar că nu rezultă decât o confuziune cumplită a datoriilor naționale și o pierdere desăvârșită a caracterului întreg de seriozitate al organizațiunii noastre politice. Nimeni nu atacă partidul ca organizație și nici comitetul, ca expresie a voinței naționale. Nimeni, nici în coloanele aceste, nici în celelalte ziare naționale, nu a contestat programul de idei al partidului și este *absurd* ca un comitet și un organ al său să-și revindece singuri roluri de cerberi ai acestei patrimoniului și să încerce, *din motive pur personale și nu principiare*, să terorizeze prin sofisterii de forme și formalități organizatorice, libertatea *absolut necesară* a discuțiilor.

Aceste sunt observațiile pe scurt la apariția *»Românului«.* Fiecare să-și întemeieze

autoritatea și să caute să invoace puterea solidarității prin fapte, prin talent și să lase încolo formele seci și idei medievale, despre drepturi și atribuții, cari nu există.

Scrisori din București.

Programul noului guvern. — Dispozițiuni pentru armată. — *»Noi, Românii«.* — Pentru școala din Dobrogea. — Lupta în contra tuberculozei în armată.

București, 4 Ianuarie.

Chestia, care ocupă în primul rând opinia publică din România, este lupta electorală, care ce va da în Februarie Noul guvern și-a anunțat programul, care, de va putea fi realizat, va contribui mult la îmbunătățirea situației claselor de jos. Amintim trei din cele mai importante puncte din programul dezvoltat de dl Carp: lefienirea traiului, asigurarea meseriașilor pentru vreme de bătrânețe și împărțirea de pământ țăranilor. În genere pentru toate clasele sociale s'au făcut promisiuni frumoase. Deși guvern conservator, programul dezvoltat de dl Carp este alcătuit în spirit curat democratic. Și, dat fiind caracterul de fier al acestui bărbat, să sperăm că cel puțin o parte din punctele din program vor fi realizate. În primul rând este vorba ca moșiile statului să se dea în arendă exclusiv numai țăranilor. Dacă ne gândim că aceste moși au o înțindere de un milion de pogoane, ușor ne putem închipui cât de mult se va amiliora starea țăranimii. Ceea-ce rămâne de discutat este însă reușita actualului guvern în alegeri. Căci în cele mai multe cercuri electorale cele două partide de opoziție vor merge alături în lupte în contra conservatorilor. Și urmarea apropierei celor două partide s'a văzut cu ocazia alegerilor comuna e, cari au avut loc la Constanța. Lista guvernului n'a putut întruni majoritatea voturilor.

O frumoasă activitate promite noul guvern în ce privește organizarea armatei. Ziarele guvernamentale consideră noul ministru al războiului drept ministru *»al pregătirii naționale«.* Un ziar guvernamental scrie în această privință: *»Dacă mâne dimineață se sună alarma, iar oștirea nu e pregătită, zadarnice sânt toate. De geaba am trăit și am suferit pe acest pământ atâtea sute de ani, dacă nu vom avea o armată la înălțimea dușmanilor ce ne urmăresc și a idealurilor ce urmărim. Căci, în deosebire de alte state, regatul nostru se bucură de multe și sincere dușmării. Pornirea unora a mers, cum se știe, chiar până la amenințări«.*

De aceea, lăsând la o parte orice sentiment de partid, simțim o adâncă bucurie că noul minister a pus în evidență nota specială a pregătirii naționale.

Iar noi, cei ce nu facem parte din rândurile armatei, dar o respectăm și o iubim ca pe cea mai tare cheazăie a viitorului, sântem mulțumiți că găsim în grija pentru armată un punct de comună înțelegere cu toți Românii adevărați. Sântem fericiți că prin situația specială a ministrului de războiu, cei ce se gândesc la idealul României au prilej să salute cu începutul anului nou nu numai un ministru al prezentului, ci și al viitorului: un ministru al pregătirii naționale.

Un fruntaș guvernamental, într'un interview acordat unui ziarist, a declarat că, cu un asemenea program, care garantează simpatiile tuturor claselor sociale, guvernul va putea obține majorități în alegeri, ori cât de puternică ar fi alianța celor două opozițiuni.

Dintre toți învățătorii din România, aceia, cari au avut să înfrunte mai multe greutăți, au fost învățătorii din Dobrogea, cari, pe lângă o situație materială destul de grea, au mai avut să lupte și cu greutățile provenite din împrejurarea că activitatea lor aveau să și-o desvolte într'un ținut, unde mare parte dintre locuitori nu cunoșteau limba românească. Dacă astăzi Dobrogea prin sentimentele ei este românească, faptul se datorește, pe lângă influențele pe cale socială ale transilvănenilor emigrați acolo, și ale celorlalți Români veniți ulterior, stăruințelor depuse de harnicii învățători trimiși în provincia recucerită și înfrântă din timpul lui Mircea, să samene ideea

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Etz. Poarta II.

Consultații de la orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

conștiinței naționale. Satele unde locuitorii Bulgari și Turci nu știau nici o vorbă românească, prin blândețe și stăruință de adevărat apostol, le-a schimbat astăzi învățătorul dobrogean.

Pentru ca activitatea în sens național să dea roade cât mai satisfăcătoare în Dobrogea, ministerul de instrucție a luat hotărârea să nu se mai numească în această provincie învățători decât fii de ai dobrogenilor, cari, cunoscând mai bine locul și oamenii, vor putea desvolta o activitate și mai rodnică. De asemenea, pentru a-i atrage pe fiii dobrogenilor la școlile de pedagogie, s'a luat măsura ca o optime dintre elevii bursieri ai școlilor de învățători să fie fii de dobrogeni, cari, după absolvirea cursurilor, să fie numiți ca învățători în comunele rurale din județul Tulcea și Constanța

Se fac și probabil se vor mai face multe în interesul românismului. Ideia națională pentru triumful căruia au luptat și luptă cei mai de seamă fii ai neamului nostru prinde rădăcini tot mai adânci în popor. Numele de Român începe să însemneze ceva în țara aceasta, unde până mai eri era disconsiderat tot ce amintea de »căciula de oaie«. Și tocmai fiindcă de numele de Român este legată o serie de drepturi și îndatoriri față de țară, vedem cum adeseori străinii caută să exploateze acest fapt în interesul lor personal. Nu arareori auzi pe cutare ovreiaș cu pistriul, nu arareori îl vezi scriind cu emfază: »Noi Românii din Regatul liber...« Acelaș »Român« nu va ezita să colporteze în străinătate tot felul de știri tendențioase cu privire la țara și poporul românesc. Dar fraza aceasta »Noi Românii din regat« — în antiteza cu cei din provincii este oarecum jignitoare pentru noi, cari nu facem parte din regatul liber. Căci străinul ce rostește aceste cuvinte, are aerul de a se declara frate cu noi, în timp ce la Budapesta frații lui cu pistriul țes firul intrigilor și al opreliștilor în contra poporului românesc din Ungaria.

Am cetit de multe ori această frază. Am cetit-o eri în legătură cu ultimele evenimente petrecute în viața noastră publică din Ardeal și Ungaria. Ziaristul evreu se pronunța: »Noi, Românii din regat« aprobăm și desaprobăm cutare și cutare acțiune, desaprobăm pe cutari și cutari persoane. Am urmărit întreg articolul și m'am indignat de atâta tupeu. Să-și vadă de neamul lor. Și să nu ia numele de Român în deșert. Iar mai a'es pe noi să ne lase în pace. Dacă vor să vorbească de evenimentele din Ungaria — urmărească acțiunea fraților lor evrei.

O adevărată plagă a tuturor armatelor, tuberculoasă, preocupă și cercurile militare din România. Ministrul de război, pentru combaterea acestui flagel a luat următoarele dispoziții:

Pe lângă celelalte măsuri de profilare impuse de știință și de ordine speciale, contra tuberculozei pulmonare, efectele militare purtate de soldați cari s'au confirmat că au suferit de această boală, se vor distruge prin foc, dacă nu au fost luate de această când se trimit la vatră sau dacă bolnavul a sucumbat. Distrugerea lor se va face prin proces-verbal, conform prescripțiilor anexei litera N. a regulamentului serviciului administrativ în corpurile de trupă și serviciu.

Dacă omul reformat pentru tuberculoasă pulmonară se trimite la vatră lui, i se vor da efectele ce a purtat (dacă nu are altele), făcându-se aceasta cunoscut autorității sanitare civile din localitatea unde se duce reformatul, atât pentru că acea autoritate să ia măsuri de arderea lor, cât și pentru continuarea celorlalte măsuri de profilaxie. Dacă cei reformați plecați la vatră nu iau cu dânsii efectele militare, se va proceda ca la art. 1.

Toate efectele purtate de oamenii cari au prezentat alte boale infecto-contagioase se vor desinfecțate radical prin etuvă, imediat ce bolnavul a fost internat în spital, iar rușia trecută la etuvă se va mai spăla prin fierbere.

La eșirea bolnavului din spital aceste efecte vor fi din nou trecute la etuvă; iar în caz de moarte vor fi înapoiate corpului numai după repetarea acestei desinfecții.

Efectele de pat ale celor cu tuberculoasă pulmonară deschisă vor fi arse. Armătura și marile echipament vor fi desinfecțate radical în prezența medicului corpului.

Scăderea din registre a efectelor arse și celor lăsate asupra tuberculoșilor reformați se va face prin ordin de zi conform art. 103 alin. k din regulamentul de administrație, și în baza procesului verbal încheiat de medicul cap al spitalului sau al corpului în care se menționează certificatul medical de reformă sau de deces.

Correspondent.

Dela frații din Bucovina.

— Lupta pentru școală. —

Un mare număr de țărani români au izgonit pe învățătorii ruteni din școala comunală din Mihalcea și după ce au trimis elevii acasă, au închis localul școlii, luând cheile cu dânsii.

Acest fapt prezintă o mare gravitate și țărani, cari l-au comis, au cunoscut probabil și răspunderea pe care numai disperarea i-a făcut să și-o ia asupra lor.

Autoritățile, cari până azi n'au acordat cea mai mică atențiune cererii vitale a românilor, de a se înființa o școală românească în Mihalcea, trebuie să recunoască că fapta bieților țărani nu este decât un impuls al conștiinței de sine. Se poate zice cu drept cuvânt că țărani din Mihalcea s'au aflat în legitimă apărare în fața dușmanilor deznaționalizatori, rutenii, cari pe zi ce trece se întăresc în lupta pentru sugrumarea ființei naționale a Românilor.

„Foaia Poporului“ din Cernăuți vorbind de cazul recent din Mihalcea, ia în următorul articol o atitudine energică față de autoritățile școlare din Bucovina, cari numai ele poartă vina situației desperate în care au fost aduși țărani români:

„Urmările sistemului de apăsare față de elementul românesc din țară se văd. Istoria e scurtă, dar plină de învățături. Cererile Românilor nu se bagă nici odată în seamă: autoritățile se mulțumesc să spue câte-va vorbe din cari nu te poți încumunți și peste cererile și dorințele a sute de Români, fii credincioși ai patriei și ai dinastiei, cari susțin cu banul, munca și viața lor, țara și împărăția, se așază praful și nici o putere omenească nu le mai poate scoate la lumina zilei. În deosebi, pe terenul școlar se întâmplă lucruri cari dacă nu le-ai cunoaște n'ai putea crede că se pot întâmpla. Întâmplarea din Mihalcea aruncă din nou lumină asupra luptelor desperate pe cari le duc Românii noștri contra sistemului de rutenizare, care se bucură de sprijinul autorităților noastre. În Mihalcea s'a înființat la început o școală românească, după cum dovedește uricul școlii, tot așa ca în Gemenea, Gogolina și în alte multe sate. Învățătorii cei dinții la școala din Mihalcea au fost Români. Pe încetul, în urma nepăsării noastre, a sprijinului dat de autorități și a muncii lor statornice, rutenii au spart zidul nostru și au intrat în școală. Ei au introdus mai întâi la școala românească o paralelă ruteană, pe urmă au introdus limba ruteană pe lângă cea română au scoborât limba română dela limba de învățământ numai la obiect și în sfârșit au scos-o afară. Acest sistem, despărțit în treptele înșirate aci, e caracteristic pentru desnaționalizarea și înstrăinarea mai multor școli românești din Bucovina.

Astfel din școli curat românești într-o bună zi, Românii s'au trezit cu școli rutene. Și n'au zis nimic. În unele sate însă oamenii din popor au avut mai multă conștiință națională de cât mulți din conducători. Așa în Ipotești lupta purtată de popor a ținut zece ani de zile, și toate muncile iadului s'au revărsat asupra capului bieților oameni numai să-i abată dela dorul lor de a-și recâștiga limba pierdută.

„Și de abia rezistența cea mai crâncenă, hotărârea de -și jertfi mai bine viața, de cât să nu-și vadă visul împlinit, le-a adus școala mult dorită. Și iată în Mihalcea se repetă

întâmplarea: Patrusprezece ani locuitorii cer școală românească; sute de deputațiuni urcă și scoboară scările domnilor; sute de cereri bine întemeiate se pierd în saltarele meselor domnilor celor mari: comitetul comunal hotărăște de repetate ori cu toate glasurile, să ceară școala românească: toate înzadar. Nici nu-i învrednicește măcar cu un răspuns, ca să-și caute dreptatea în altă parte.

Ce gânduri trebuie să se nască în capul omului nostru? Unde-i dreptatea pe care se razimă toată împărăția? Unde-s legile după cari trebuie cârmuiți supușii unei țări? Cum părinții cari cresc și îngrijesc copiii lor, n'au dreptul să hotărăscă de soarta, de viitorul lor? Și alții cari n'au nici un drept au să le poruncească! Și dacă o viață întreagă așteaptă să li se facă dreptate și toți își bat joc de dânsii atunci să nu ne mirăm, că ne-mulțumim, durerea, revolta, ia forme neobicinuite. Când omul știe că școala și învățătorul sânt plătiți din munca lui și vede că această școală e dușmanul său care-i înstrăinează copilul, iar învățătorul e acela care înveninează tinerile mlădițe, încredințate creșterii lui, e numai lucru firesc, că omul își caută singur dreptatea pe care, a îmbătrânit, așteptând-o. Așa și în Mihalcea paharul se umpluse de mult, un strop și el trebuia să se revere. Și acel strop a picat zilele acestea. O deputațiune de țărani români, s'a prezentat zilele aceste autorității școlare, cerând deschiderea școlii române. Acestei deputațiuni i-a răspuns Omelian Popowicz, că în Mihalcea nu-s Români și deci nu se poate deschide școală românească. Acest răspuns, care arăta lămurit că nu li se va face dreptate, a avut ca urmare, că țărani adunați cu sutele, în frunte cu primarul au mers la școala sătească, au dat drumul copiilor acasă, au scos pe învățătorii ruteni din clase și au încuiat școala, bătând ușile cu scânduri.

În Mihalcea e de câteva zile grevă școlară. Și a cui e vina? A sistemului de apăsare practicat, față de români. Martore ne sânt gazetele noastre, că de ani de zile am scris pe larg despre toate nedreptățile aceste, am tras luarea aminte a dregătorilor asupra acestor nedreptăți și le-am arătat că iau asupra lor o grea răspundere, dacă nu vor face dreptate. Zisele noastre s'au îndeplinit.

Ar fi de dorit ca întâmplarea aceasta să aibă darul de a pune capăt sistemului de apăsare care duce sate întregi la desnădejde. Dreptul părinților de a-și crește copiii în care limbă doresc ei, să fie băgat în seamă, căci din nesocotirea lui se vor naște cele mai mari primejdii.

Deocamdată toți țărani cari au luat parte la evacuarea și închiderea școlii din Mihalcea au fost dați în judecată. Jandarmeria a intervenit imediat, liniștind spiritele agitate. Un funcționar al prefecturii se află în anchetă la Mihalcea.

Scrisori din Viena.

Revelionul societății »România Jună«. — Serata etnografică. — Conferența profesorului Al. Tzigara-Samurcaș.

Viena, 15 Ian. n.

Era Vineri seara, presara de anul nou. În marea de străini, s'a strâns gloata românească în sala festivă din Park-hotel și cu evlavie a ascultat doina românească, povestea dulce a neamului. O poveste minunată. Zine, Feți-frumoși cu joc și veselie.

Români și româncuțe, scâlțați în lumină ferică, un tablou viu al frumșetilor pitorești ce imaginează caracterul curat al poporului nostru — cu portul, doina și jocul lui.

Serata dlui *Bredicianu*, un adevărat capodoperă, își despătură pânzele scumpe rând pe rând.

Sunetele horei începeau să salte ușor, suspinând prelung. În sus, pe scenă începe să alunece soiul de fete frumoase și de flăcăi voinici, înbrăcați în port național — dș. *Maria Leményi*, dl *Leon Bancu*, dș. *Sofia Preuser*, dl *Ioan Crețu*, dș. *Amalia Preuser*,

Nicolae Comşa, dş. Aceta Scalat și dl Policarp cav. de Bejan — un pas în stângă, loii în dreapta, unul înainte, iar doi îndărăpt... Lugojana jucată de două părechi — dş. *Ada Ciurcu* cu dl *R. Mărcuş* și dş. *Nelly Cuparescu* cu dl *St. Mircea* — a fost pe cât de vioiu, pe atât de original jucată și jucătorii au fost viu aplaudați.

O apariție nouă, salutăată cu sunete de aplauze: dna *Lucia Cosma*, într'un pitoresc port național din Ardeal.

Doamna Cosma a cântat maestrul dulce, frumos și cu sentiment „Spune mândr'o adevărat și „Vai bătăi dragi ne-avem” cântate cu putere și căldură și cu o „voce eminent nuansată „după cum registrează „Reichspost.” Dna Cosma a fost răsplătită cu nesfârșite ovatii, oferindu-se o splendidă jerbă de flori.

Într'o trecere frumoasă dela doine la joc, muzica înțonează primele acorduri din Ardeleana-Hățiegana.

Apar părechile: dş *Sofia Stănescu* cu dl *Emil de Colbazi* și dş *Silvia Turcu* cu dl *R. Doctor*, stărind adevărat entuziasm în costumele lor de pe lângă Hăteș. Au jucat atât de frumos, încât au fost siliți să repetă.

Al șaselea punct, Ardeleana Pe picior, jucată de dş *Tia Hodoș* cu dl *Victor Groza* și dş *Lucia Petrescu* cu dl *Alexandru Augur*, în costume din Orăștie și Lugoj, a fost și el o mare atracție.

Părechile, cari au jucat, se retrag lângă celelalte în fundul scenei, ca să facă loc dlui *Ionel Crișan*, care ne cântă cu baritonul său plăcut și frumos „Cântecul haiducesc”. A fost răsplătit cu aplauze prelungi și o cunună de lauri cu treicolori.

Învărtita, caracteristicul joc dela Săliște, a fost jucată admirabil de dş. *A Nemečzik* cu dl *Dr. R. German* și dş. *Anicuța Voileanu* cu dl *P. Vlad*. Părechilor li s'au făcut ovatii neconținute.

Între aplauze frumoase a reapărut dna *Lucia Cosma*, într'un mândru costum din Bănat, cântând „Știi tu bade ce mi-ai spus” și „Cântă puiul cucului”, atingând culmea entuziasmului. A cântat atât de duios, cu atât de finețe și temperament, încât a transportat auditorul.

„Călușerul” și „Bătuta”, jucată de d-nii *Ioan Teleguș*, *George Ioneșiu*, *Dimitrie Marmeliuc*, *Traian Trimbițoiu*, *Iuliu Crișan* și *Dominic Medrea* — sub conducerea măiastră a vătafului și neobositului președinte *Ștefan Mărcuş* — au fost minunate. Adevărată artă coreografică! Toți în costume originale, cu căciuli țurcănești și în opinci.

Punctul de încheiere e fost concertul dșoarei *Elena Topliceanu*, care a cântat la pian „Isoldeas Liebestud” de Wagner și „Steluța” variație asupra unei teme românești. Distinsă și recunoscută pianistă a arătat în interpretarea pieselor multă putere și artă. I-s'a oferit deasemenea o jerbă frumoasă de flori.

Afară de colonia română și multe domnișoare și tineri am observat între oaspeți și pe baroneasa *Haas-Teichen*, prorectorul universității *Dr. H. Swoboda*, cons. aul. Profesorul *Meyer Lübke*, Prof. univ. *Dr. Urban Jarnik* din Praga, secretarul ambasadei române dl *H Carp*, atașatul militar dl *Eremie* și mulți oștiteri; iar din Ardeal *Dna și Dl Dr. Alexandru Vaida*, *Dna Elena Popovici* din Brașov și dl *Dr. G. Dobrin* cu dna din Lugoj.

A fost o seară frumoasă, un basm minunat... Păcat că a trecut prea iute, ca un vis amăgitor.

După vorbirea domnului *Șt. Mărcuş*, un salut cald și plin de dragoste adresat oaspeților, s'a pornit jocul ce abia în zori de zi s'a sfârșit.

Joi seara a ținut distinsul nostru profesor și director al muzeului din București dl *Al Tzigara-Samurcaș* în sala muzeului o conferință însoțită cu proiecțiuni de schiopticon, despre stilul bizantin și gotic în România.

După o scurtă dar precisă introducere, vorbind puțin și despre legăturile Românilor cu Bizanțul, intră în materie și începe cu înfrința bizantină transpusă de meșterii bizantini aduși de voievozi în lipsă de indigeni pentru ridicarea bisericilor și cupolelor. Contactul cu Polonia, iar mai târziu cu Sârbii de asemenea și-a gravat urmele în monumentele de pe aceia vreme, cum este mănăstirea Tismana. După curentul orientat primit adesea indirect prin Asia-mică (mănăstirea Cozia și Argeș), să simte din ce în ce mai tare influența gotică, până în urmă se stabilește stilul român-național de azi.

Conferențiarul a fost ascultat de auditorul său select cu multă atenție. *Cor.*

Din străinătate.

Situația în Portugalia. Partea cea mai mare din greviștii căilor ferate a sistat greva, continuând munca. Acordul încheiat între ei și reprezentatul guvernului a adus în fine liniștea dorită de populație. Circulația trenurilor internaționale și-a luat ieri începutul.

Cu această liniște aparentă încă nu s'au finit turburările. Nu sânt mulțumiți cu situația lucrătorii dela fabrica de gaz, cari au avut și o ciocnire cu soldații trimiși pentru siguranța publică.

Ziarul »Local anzeiger« a spus într'un număr trecut că Spania joacă rolul de intrigant în afacerile interne ale Portugaliei. Referitor la această știre »Berliner Tageblatt« publică desmintirea categorică a ministrului președinte spaniol Canalejas, care zice între altele: »Portugalia este stat independent și și-a ales forma de guvernământ, care i-a convenit. Noi respectăm libertatea Portugaliei, dar de este de lipsă *ne vom apăra hotarele*».

Atentat împotriva ministrului președinte francez Briand. În camera franceză s'a săvârșit ieri un atentat nereușit împotriva ministrului președinte Briand, care a rănit însă la picior pe deputatul guvernamental Mirmant. Atentatorul un fost funcționar, a declarat, că ministrul, pe timpul când era la interne a comis o nedreptate față de el, suspendându-l din funcția ce-o ocupa. Se pare însă că atentatorul este un bolnav care suferă de mania persecuției.

Redeschizându-se ședința, președintele camerei a parentat cazul, exprimând dorința întregii cameri, pentru însănătoșirea cât mai grabnică a deputatul Mirmant.

Atentatorul a fost arestat.

Deschiderea parlamentului din Șvepia. Ieri s'a deschis prin mesajul regal, cetit de însuș domnitorul, parlamentul șvedez. S'a accentuat dorința și tendința statului șvedian de a trăi în amicitie cu statele celelalte.

Situația economică în anul trecut s'a îmbunătățit. Se vor înainta din nou proiectele de reformă cu privire la regularea raporturilor dintre patroni și lucrători. Budgetul anului viitor va fi de 257 milioane. Dări

nouă, sau urcarea celor vechi sunt de prisos.

Cheltuielile budgetare ale ministrului de războiu au crescut cu 2 milioane, ale marinei cu 750 de mii.

Plagiate.

Cînd ar fi să eintărim sub raportul originalității literatura noastră, am avea, fără îndoială, multe de ceplii. Nu mă gîndesc la influențe cum este — de o pildă — înfrinrea celebrei travestii a Eneidei asupra »Țiganidei» noastre hazlii și modeste, nici la maniera unei generații, în care cea mai desăvîrșită și mai literară operă se resimte bineșor de curentele apusene («Cîntarea Romînei» a lui Alecu Russo.) Căci în cazul acesta ar trebui să cernem opera scriitorilor romîni dela începuturile literaturii noastre cu o sîtă care pe-atunci nu se cunoștea, și asta ar însemna să le facem nedreptate! Bine și folositor este să știm ce a adus original fiecare figură literară și culturală a neamului, dar în aceeași vreme, să judecăm avînd în vedere concepția timpului în care au muncit ei.

Nu mă gîndesc nici la nedreptele și răutăcioasele acuze de plagiat, aduse unor mari scriitori, ca dd Gh. Coșbuș și I. L. Caragiale, pe cari dovada vremii și a oamenilor cu scaun la cap le-au nimicit. Nici chiar asemănări cari există într'adevăr («Moarta» dlui Sadoveanu și o povestire de Maupassant, sau «Pe cîmpul Bărăgunului» de A. C. Sandu-Aldea și «Moara cu noroc» a dlui I. Slavici) nu constituie preocuparea puținelor șire din fruntea informațiilor zilei de azi.

Voiesc numai ca, a propos de un caz recent, să însemn munca înfîmilor zei ai cîmpului literilor romîne, contribuînd la stîrpirea unui rău care poate indispuie pe scriitori și pe cititorii orientați contra unor ziare pentru popor. E adevărat vorba de acea speță de «autor», cari — probabil crezînd că nu-i controlează nime — prea se însiră din scrierile consacrate al numelor noastre ilustre. Avem un părinte al mai multor volume numai fiindcă înaintea lui au scris Caragiale și Sadoveanu. Avem versificatori cu pretenții pentru că Goga are o largă parte naționalistă în opera lui poetică. Și avem umpluturi de foileton fiindcă Agîrbiceanu a zugrăvit, admirabil, tragedia suflătească a unui Romîn îndrăgostit de-o fată străină de neamul nostru. Dovadă, între altele, cele «Două iubiri» din foiletonul «Poporului Romîn» din Pesta, apărute în Nr. 2 al acestui organ popular al partidului. (Și, în altă ordine de idei, ce lipsă de înțelegere pentru situația poporului nostru și pentru ziaristica populară, să dai într'un singur număr 16, zi: șaisprezece colonete de foileton din proza jalnică și unghurită a lui Lian!) Poliloghia asta este calchiată după adînca nuvelă cu același titlu, de d. Agîrbiceanu.

Întreb: n'ar fi mai cinstit și mai cu folos să se reproducă originalul? Și n'ar face domnii redactori un mare bine literaturii și plagiatorilor, refuzînd publicarea acestor produse? Bine înțeles, în cazul cînd au cunoștințele literare elementare.

Să nădăjdum că va veni și pentru Romîni «cea zi de mîndrie plină», cînd mizeriile și neplăcerile acestea vor fi cunoscute numai din istoria... vremilor de azi.

Matineu cu jocuri naționale.

— În hotelul „Crucea albă”. —

Atragem atențiunea tuturor asupra »*Matineului*«, ce va avea loc în ziua de Bobotează, 19 Ianuarie n., în sala hotelului »*Crucea Albă*« din Arad.

La acest matineu, aranjat de comitetul domnișoarelor a »*Reuniunii femeilor române din Arad și provincie*« în beneficiul edificării școlii de fete din Arad, — se vor juca frumoasele noastre jocuri naționale »*Hora*«, »*Chindia*« și »*Hățiegana*«.

Îndeosebi rugăm cărturarii noștri din provincie să atragă atenția țărănimii noastre asupra acestor jocuri, îndemnându-i să vină la matineu, pentru a se desfăta în frumuseța

Cei cari doresc : **mobile**

bune, frumose, ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile Székely și Réti din Marosvásárhely, (Plaza Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedăm franco în ori ce parte a Ardealului. - Atelier de primul rang Mare asortiment de trusouri pentru miras

acestor jocuri atât de puțin cunoscute la noi.

Inceputul matineului la orele 5 d. a.

Programul complet e următorul:

1. a) Moskowsky Valse } cântate la pian de
b) Doine naționale } dna Hort. Velici.
2. Eliade Rădulescu »Sburătorul« legendă recitată de dna Marilina Bocu.
3. a) Bizet »Habanera« din »Carmen«
b) Dima »Mândruțo de demult« } cântate de D-ra Florica Cioran.
c) G. Șorban »Insuramași, insura«
4. »Cine-i Nuhâm« monolog de T. D. Șerban zis de dl Const. Cehan.
5. Jocuri românești:
jucate de D-șoarele Aurica Burdan, Florica Crișan, Livia Dimitrescu, Anicuța C. Pop, Georgina Pop, Zenuța Popovici, Angela Radovan, Stela Suci, Mărioara Trailescu, Victoria Ursu, Livia Vașan.

INFORMAȚIUNI.

A R A . 18 Ianuarie n. 1911.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, numărul următor al »Tribunei« va apărea Vineri noapte.

Balul costumat în Arad. »Reuniunea femeilor române din Arad și provincie« invită la balul costumat (port național) care se va ține la 9 Februarie 1911 st. n., în sala hotelului »Crucea Albă« din Arad, sub patronajul doamnelor: Hermina Maniu, Lugoj, Alesandrina Adam, Timișoara, Victoria Avramescu, Radna, Teta Barbura, Boroșineu, Aurelia Beleşiu, Arad, Marilina Bocu, Arad, Florica Burdan, Boroșineu, Gabriela Brădean, Radna, Mărioara Chera, Tâmand, Livia Cioclan, Pecica, Aurelia Damian, Brad, Ana Demian, Arad, Silvia Feier, Boroșineu, Florica Frenț, Talpoș, Hortenzia Ghilezan, Mодоș, Aurora Grozda, Buteni, Lucreția Herbay, Arad, Valeria de Herbay, Arad, Virginia Hotăran Șiria, Ica Hornoiu, Budapesta, Adriana Ispravnic, Arad, Iulia C. Lazar, Timișoara, Hermina Marta, Lipova, Zina Moga, Arad, Mărioara Monția, Șiria, Florica Novac, Pecica, Letiția Oncu, Arad, Sofia V. Papp, Aurelia Petran, Arad, Cornelia Popa, Buteni, Eugenia C. Pop, Arad, Elena Raicu Arad, Iustina Șerban, Arad, Aloisia Sida, Budapesta, Olimpia Tisu, Brad, Ileana Veliciu, Chișineu, Ana Vlad, Orăștie, Livia Vuia, Arad, Aurelia Vulcan, Oradea-mare.

Venitul este destinat pentru zidirea internatului de fete din Arad. Toate darurile rugăm să se trimită d-nei Sofia V. Papp, casiera Reuniunii (Andrássy-tér 22). Informațiunile de lipsă se dau prin dl Dr. Cornel Iancu (Telefon nr. 191).

Prețul de intrare: pentru familie 10 cor. pentru o persoană 6 cor.

Arad, 15 Ianuarie 1911 n.

Comitetul aranjator.

— Pentru fondul ziaristilor au contribuit, ca răscumpărare a felicitărilor de anul nou dnii: Laurențiu Toader, preot în Nadab 3 cor.; Iosif Goia, contabil în Sebeșul-săsesc, 2 cor.

— »Un nou străbun«. O sală luminată orbitor, în Budapesta. Toaletele cele mai bogate se învrăstează cu haina cam tocită a gazetarilor, tot așa cum nasurile corioate din cartierul al cincilea contractează, pline de impertinență mândrie, cu tipul ural-altaic, semeț și el și provocător. După multe declarații și cântări, apare un bătrân: poetul Kiss József. Citește versuri despre strămoșu-său, vestit cântăreț în sinagoge din Rusia, — despre lunga odiseie a pribeagului sensual și nestatornic, până când a ajuns la granița Ungariei. Sosit aici, poposește seara, la o cârciumă, bea și cântă până dimineață, și: »Revărsatul zorilor află cu un străbun nou mai bogat pământul ăstai țări.

Aplauzele izbucnesc frenetice: coboritorul cantatorului dela poalele Tatrei e azi unger. — poet național.

Și nu văd Maghiarii elementele dispartate ale culturii lor, nu văd discompunerea lor sufletească, chemată fatal de atâtea mentalități de rasă deosebită.

Ei merg orbiș înainte, vrând să ispitească în valurile ungurizării tot felul de neamuri. Durerea omenească pentru rățăcirea lor ne-o alinăm cu conștiința, că Românii au rezistat și vor rezista veșnic tentației.

— **Iubileul de un an al guvernului ungar.** Ieri s'a împlinit anul decând e în fruntea țării guvernul Héderváry. Cu acest prilej, deputații partidului guvernamental sau întrunit la o cină comună în restaurantul Hungaria.

— **Statuia lui Cuza.** Din Craiova ni-se scrie: Luni a sosit la Craiova ilustrul profesor, sculptorul Rafael Romanelli din Florența, autorul statuei marelui Domnitor Al. Cuza, care se va instala în curînd pe una din piețele orașului nostru.

Acest mare artist în ultimul timp a petrecut mai mulți ani în capitala țării noastre, unde a executat pe lângă mai multe opere de arte și bustul M. S. Regelui, al d-lui Take Ionescu, d-na Zoe Sturdza, Constantin Stoicescu, etc. Bustul M. S. Regelui i-a fost comandat de Primăria Capitalei, iar pentru executarea lui M. Sa Regele a pozat în persoană câte-va ședințe, când dl Romanelli a fost oaspetele Soveranilor la Sinaia. Cu acea ocaziune M. Sa Regina în semn de admirație a făcut cadou d-lui Romanelli o prea frumoasă sabie pentru fiul său locotenent în marina italiană. De altminteri ilustrul profesor este cunoscut în lumea întreagă, căci operele sale monumentale sunt răspândite atât în Europa, cât și în America, unde a fost chemat pentru execuțiuni de multă forță artistică. În țara noastră a executat, în afară de opere pentru particulari, monumentul Independenței la Turnul-Măgurele și Statuia lui Lascar Catargiu la Galați.

— **Epilogul manifestațiilor studentești din Cracovia.** Ziarul »Naprzod« scrie că senatul universitar din Cracovia terminând cercetările în chestia manifestațiilor studentești din lunile trecute, când au zădărnicit cursurile profesorului Zimmermann și au provocat o ciocnire aprigă cu studenții catolici, a adus verdictul ca cei asupra căror se va dovedi vinovăția, să fie eliminați dela universitate. Cercetarea s'a făcut contra 630 de studenți, dintre cari două sute au fost eliminați. Rectorul universității a protestat cu toată energia contra acestei sentințe arbitrare și a cerut să fie revocată, căci în caz contrar își va da demisia. Studențimea rămasă cu față curată s'a declarat solidară cu cei eliminați și a hotărît să nu se mai prezinte la cursuri până nu se va revoca sentința. Sindicatul studențimei va adresa un manifest către studențimea dela toate universitățile austriace, în care se va proclama greva.

Contrar știrii pomenitului ziar se scrie că cercetările contra studențimei curg și acum și că senatul universitar adus nici o sentință în chestia aceasta.

— **Dăruire.** Dl Ioan Binchiciu din Pân a dăruit 25 cor. pentru fondul gimnaziului Brad ca răscumpărare a felicitărilor de An Nou în amintirea fetei iertatei soții Ileana Binchiciu, născ. Dascal.

— **Banchet patriotic.** Din Făgăraș ni scrie: »Frăția jidano-maghiară din nefericit comitat al Făgărașului, condus de un bătrân a decis, că la 26 Ianuarie c. n. să dea un banchet patriotic în »onoarea« ducerii înștorului reg. Szabó E. din părțile noastre (neicu a brînzii). Copoii electorali, au pornit înverșunată goană prin comitat, ca la acest banchet patriotic aranjat de șovinismul care greu lovit prin permutarea lui Szabó să participe, în număr cât mai mare și învățătorii mei dela școalele românești din comitat. Atragem atențiunea factorilor școlari confesionali din comitatul Făgărașului asupra acestei împrejurări, și pretindem să ia măsuri de vreme, ca învățătorii noștri români să nu participe la acest tîmbălău patriotic, aranjat cu scopuri meschine pentru cel mai urgisit inspector școlar buimăcit de șovinism. Iar pe ceice totuș vor lua parte, îi vom încresta numărul răvașul păcătoșilor, ca de pomină să le fie numele. — Coresp.

— **La cenzura de avocat** s'au prezentat în 1910 înaintea comisiei de cenzurare din Budapesta 685 candidați, dintre cari 11 s'au retras înaintea examenului. N'au putut da examenul 37.10%, dintre cari 23.01% au fost admiși la cenzură.

— **Cununii.** Dșoara Foca Hanciu din Rimnic-Vilcea (România) și dl Octavian Neagoș, casier la institutul de credit »Lumină« din Sibiu, își anunța cununia ce va avea loc la 22 Ianuarie n. în biserica catedrală din Sibiu.

— Dșoara Mărioara Lazar din Prăjești și dl Sabin Ștefea din Târnava își anunța cununia ce va avea loc la 22 Ianuarie n. în biserica română din Prăjești. Felicitările noastre.

— **Guvernator a Băncii Naționale a României** a fost numit dl Anton Carp, senator, cel mai vechiu dintre directorii aleși ai Băncii Naționale, fost ministru al Agriculturii și Domeniilor, înființatorul Casei Rurale, actual vice-guvernator al Băncii Naționale a României.

Dșo este al patrulea care ocupă această înaltă funcțiune. Cel dintâi a fost l. Cămpineanu, fost ministru; al doilea dl Theodor Rossetti, fost președinte al Consiliului de miniștri și al treilea dl M. C. Sutz.

În tot cursul existenței sale de 30 de ani, Banca Națională a României a fost mai mult guvernată de Anton Carp, ca vice-guvernator, deoarece primul guvernator n'a funcționat decât doi ani, iar ceilalți câte 5 ani.

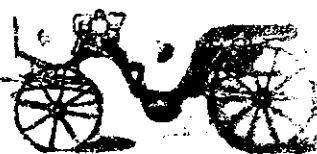
— **Pentru năpăstuiții cutremurului din Turkestan.** Groaznicul cutremur de pământ care a avut loc în Turkestan două zile înainte de Crăciun, a nenorocit o mare parte din populație dându-i pradă mizeriei și lăsându-i fără nădejde în ajutorul cuiva. Pentru a micșora întrucâtva suferințele nenorociților s'a constituit în Petersburg o comisie sub patronajul țarinei cu

Telefon nr. 467.

KARDOS GYULA

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară

Temesvár Gyárváros Háromkirály-ut 14 (Casa proprie.)

Mare magazin de trăsuri noi și folosite. —

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de lustruit și orice reparări de bransa aceasta, cu prețurile cele mai moderate. Preț curent, gratis și franco. Tot aici se mai pot căpăta omnibuse pentru 6 persoane cară funebre, felurite căruțe »landaner« cu preț moderat.

scop de a începe o colecție de ajutorare în întreaga Europă, iar sumele încasate să se trimită năpăstuiților. Țarul însuși e cel întâi care contribuie cu 50.000 de ruble, iar a doua e farina cu 10000. În lista contribuenților e și societatea de salvare Crucea Roșie, care a dăruit 15000 de ruble.

— **Căsătoria tenorului Caruso.** Despre celebrul tenor Caruso circulară în mai multe rânduri știri nu tocmai măgulitoare spunând că a făgăduit căsătorie la mai multe fete și pe urmă le-a părăsit. Nu de mult o artistă dela teatrul din Neapole i-a intentat proces fiindcă se logodise cu ea și pe urmă a părăsit-o după ce în Dreza locuiseră câțiva vreme împreună. Ziarele americane aduc iarăș știrea că de-acum s'a isprăvit cu burlăcia tenorului și că artistul cu dragostea dăinuitoare din zori și până 'n seară a căzut în lanțul unei americane. Se susține chiar cu siguranță că s'a logodit și va lua în căsătorie pe frumoasa cântăreață din Canado, Mary Grenville. Tenorul însă tăgăduiește cu toată îndrăjirea veștile colportate pe socoteala lui — invocând ca motiv al burlăciei, că un cântăreț trebuie să fie întotdeauna vesel, iar cându-i omul înșurat nu poate fi vorba de veselie.

— **Realitatea profetiilor lui Tolstoi.** După cât se anunță din New-York un văr al defunctului scriitor Tolstoi a intrat la tocmeală cu un trust american pentru ca să vândă moșia lasnaia-Poiana a lui Tolstoi, de ari toți Rușii își aduc cu multă cucernicie aminte. Trustul compus din trei mari proprietari de fabrică a hotărât să înființeze pe moșie o fermă model, cu toate instalațiile tehnice și mașinile moderne. Acelaș trust va instala o expoziție permanentă de mașini agricole.

Realitatea aceasta crudă trebuie să se întâmple chiar pe moșia lui Tolstoi, care viața întreagă a fost cel mai mare dușman al mașinilor și a fatșului lustru al civilizației moderne.

— **Și curgea neică șampania...** În Epernay o localitate în Franța a izbucnit o răscoală a vierilor din cauză că fabricanții de șampanie, voind să-i silească a scădea prețul vinului. — au cumpărat pentru fabricarea șampaniei vinuri străne, mai ales italiene. Fabricanții erau conduși în această luptă împotriva vierilor de Perier mare fabricant și el.

Ca semn al începerii răscoalei sau tras clopotele bisericilor, în după în toate satele din apropiere. Țăranii înarmați cu coase, topoare ducând în frunte un steag roșu, au plecat spre fabrica lui Perier, care este în localitatea Mezieres. Perier prinzând de veste despre apropierea cetei răsculaților, a înarmat și el de-asemena întreaga servitorime, dar când a văzut din turnul castelului, că nemulțămii sânt peste câteva mii de oameni a dat ordin de retragere. Au fugit cu toții dinaintea furiei p porului.

Țăranii intrând în curtea fabricii, au dat peste carele de transport, gata de plecare încărcate până la șaptezeci de mii de butelii cu șampanie. Cu topoarele ce le aveau la dâșii au spart toate sticlele, din cari curgea în valuri spumegoase șampania. Au scos butoalele pline cu vinuri care mai de ca e, — și desfăcându le, au lăsat vinul să curgă. Cam optzeci de hectolitri de vin. În întreaga curte era numai un vin și o șampanie.

Paguba este evaluată la mai multe sute de mii de franci.

— **Atentat împotriva scriitorului Leonid Andrejew.** Poetul rus Leonid Andrejew era să cadă zilele trecute victima unui atentat făptuit împotriva lui. Pe drumul, ce duce în grădină, îi sări înainte un servitor de curte, și trase asupra lui mri multe gloanțe de revolver.

La duritul revolverului a eșit din casă soția scriitorului, care văzând situația critică, în care se afla soțul ei, fugi repede spre dâșul și-l acoperi cu propriul său trup, scăpându-l astfel dela moarte. De ciudă, — că nu-și poate îndeplini gândul, — servitorul se repezi la soția scriitorului și cuprinzându-o îi mușcă turbat brațul, din care a început să curgă șiroi desânge.

Venind oameni într'ajutor, atentatorul o luă la fugă.

Nu se știe cauza, care a determinat pe servitor să atenteze la viața stăpânului său!

— **»Balul costumat din Arad«.** În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți postale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, se ia de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + portu poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus portu.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școli de fete.

x **Atragem și pe calea aceasta atențiunea on. părinți,** ca cumpărările de Crăciun să le efernuiască la **Kovács Béla** magazin de modă pentru copii, **Cluj-Kolozsvár Király tér nr. 1.** În întreg Ardealul acesta este unicul magazin de articli pentru îmbrăcăminte copiiilor. Firma garantează pentru calitatea bună a mărfurilor ei și pentru serviciu prompt. În provincă trimete mustre din orice articlii în bransa aceasta.

Magazinul poate fi cercetat fără obligamentul de-a cumpăra.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru oficeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

Cronica socială și artistică.

Serată etnografică la Timișoara. Tinerimea română din Timișoara și jur învită la petrecerea de danț împreună cu Serată etnografică ce va avea loc, cu binevoitorul concurs al d-nei **Lucia C. Cosma**, la 30 Ianuarie 1911 st. n. în sala hotelului »Principele de Coroană«. Venitul este destinat pentru fondul despărțământului Timișoara al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.«

Toate dăruirile rugăm a se trimite d-lui **Liviu Magdu** funcționar la Banca »Timișana« în Timișoara unde se dau și toate informațiunile de lipsă. (Telefon Nr. 1028).

Damele sunt rugate a se prezenta în port național. Prețul de intrare: pentru familie 8 cor., pentru o persoană 3 cor., lojă 10 cor. Începutul precis la 8 ore seara.

ECONOMIE.

Viața economică în anul 1910.

De Vasile Osvadă.

III.

Bursa de efecte a operat în anul trecut relativ destul de normal. Numai în luna Noemvrie, în urma atitudinii bursei din Viena a fost alarmată bursa din Budapesta, când i-s'au aruncat pe piață ca din senin valori ungurești. După o spaimă trecătoare și-a recâștigat însă liniștea monotonă de mai nainte.

Etalonul băncii de emisiune (banca austro-ungară) a fost ridicat la 22 Octomvre la 5 proc. Cu sfârșitul anului etalonul diferitelor bănci de emisiune a fost următorul: La Banca Austro-Ungară 5 proc., în Londra 4 jum. proc., în Paris 3 proc., în Berlin 5 proc.

La bursa de bucate s'a acceptat inovația, că în viitor la afacerile de termin nu se vor mai cota afacerile ce se contractează pentru

grâu, săcară și ovăs înainte de începerea anului de furnisare. Pentru cucuruz nu se cotează afacerile ce s'ar contracta înainte de luna Iunie a anului, care precedează anului de furnisare.

Prețul bucatelor, după urcarea nejustificată din toamna anului 1909 — începând din luna Martie 1910 a scăzut, mai ales la cucuruz, fără să se mai poată urca. Campania de toamnă a trecut liniștit cu prețuri moderate — aproape în conformitate cu producțiunea bună a anului.

Comerțul extern a fost regulat prin următoarele convențiuni comerciale și vamale încheiate în anul trecut:

Convenția vamală cu **România**, ratificată la 18 August, a intrat în vigoare cu ziua de 1 Septemvre 1910.

Convenția cu **Serbia** n'a putut fi discutată în întregime în anul trecut. S'au încheiat sau au fost moite în 1910 următoarele convenții comerciale:

La 1 Aprile cu Franța și cu Statele-Unite Americane. Finalizate ori discutate au fost convențiile cu Portugalia, Argentina, Uruguay, Bulgaria, Grecia, Montenegro și Japonia.

Bilanțul comerțului extern ungar a fost pasiv și anume: la import 352.400 mii cor., la export 332.800 mii cor. Circulația între Austria și Ungaria asemenea s'a încheiat pasiv și anume: import din Austria a fost de 1,099.000 mii cor., exportul nostru în Austria de 1,028.700 mii cor.

Comerțul intern a avut pe lângă mizeriile cauzate de reprezentanții lui hrăpăreți să țină pept cu lupta ce i-s'a declarat din partea agrarilor.

Reuniunea comercială agricolă, care conduce destinele comerțului — mai ales ale celui din capitală — a continuat munca în forma agresivă inaugurată dela început. La alegerile dietale, pentru primăvară s'a încercat în anul trecut afirmarea comercianților ca factor politic.

Acțiunii acestei Reuniuni i-se datorește amânarea intrării în vigoare a legilor noi despre dări. Le pertractarea proiectului pentru procedura civilă, Reuniunea comercială a obținut rezultatul că au fost modificate §§-ii referitori la competența judecătorei în procese pornite pe baza extractelor din registrele comerciale.

Comercianții și în anul încheiat au continuat — mai ales prin Reuniunea lor — lupta nenorocită contra **tovărășilor** în genere, dar mai ales contra **tovărășilor de consum**.

În schimb, însă, în cursul anului s'au format mai multe cartele, s'a organizat târgul de primăvară și s'a continuat acțiunea negustorilor pielari — tot atâtea **cooperări** pentru apărarea întăreselor comerciale!

Cartele s'au încheiat pentru comerțul următoarelor fabricate! Celulosă, găitane, funării, mobile din lemn răsucit, scrobeală, bumbac, vopseli, lac, tapiserie pentru vagoane, sticlărie, vase smălțuite și geamuri de sticlă.

Întreprinderi noi comerciale **societare** s'au înființat: în Budapesta 28, în țară 20.

În toate aceste întreprinderi, la cari se mai adaug urcările de capital ale întreprinderilor existente, s'au investit capitale în suma totală de 16,253.000 cor.

Falimente comerciale au fost în anul 1910 în total 529, dintre cari 83 în Budapesta, iar 446 în provincie.

Industria mare ca și micile meserii cu deosebire în jumătatea a doua a anului încheiat s'au luptat cu greutate. Deși relațiile de producțiune au fost mai favorabile decât în anul 1909, în urma lipsei de investiții de stat, industria nu și-a putut desvolta întreagă puterea de producțiune.

Mai favorabil an a avut industria de **mașini**.

Exploatarea **fierului** s'a făcut în măsură regulată. Conform rapoartelor prezintate la adunarea societății miniere, piatra de fier descoperită și s'ar mai putea descoperi în Ungaria abia ar fi de ajuns pentru 84 ani. Această producțiune a fost calculată de L. Loczy cu 1,447 milioane mări metriche, de Z. Lázár cu

1,110 milioane măji metrice, iar societatea mi-
nieră cu 711,8 milioane metri.

Exportările de cărbuni de piatră s'au făcut
în condiții foarte bune.

Industria zahărului se luptă cu greutatea
cauzate de scumpetea producției napilor de
zahăr. Din întreaga producție mondială a
napilor de zahăr de 519 milioane măji me-
trice, Ungaria a produs 100 milioane măji me-
trice. Producția mondială de zahăr e socotită
la 79'47 milioane măji m.

Industria de chibrituri a suferit mult prin
legea pentru opreliștea de fosfor.

Industria de petrol și în anul încheiat a lu-
crat cu deficit.

Industria chimică înaintază promițător. În
luna Noemvrie s'a ținut în Ungaria primul con-
gres al chimiștilor.

În general, anul încheiat a fost pentru in-
dustria un an bun, mijlociu. Cu deosebire în
Budapesta s'a înființat o mulțime de între-
prinderi industriale societare vre-o 90 la nu-
măr. În provincie s'au alcătuit peste 140 so-
cietăți industriale. Dintre aceste așezate în ți-
nuturi românești sânt:

1. „Bistra“ societate pe acții pentru exploa-
tarea de păduri, Caransebeș.

2. Fabrică pentru calapoade și lemnării, soc.
pe acții, Lugos.

3. Rafinerie de spirt societate pe acții, Vi-
șeu-de-sus.

În toate întreprinderile societare industriale
au fost plasate în anul trecut capitale în sumă
de 149,331.000 cor.

Interesele regnicolare ale industriei ungare
le ocrotește „Reuniunea industrială regnico-
lară“ (Országos Iparegyesület), care și în anul
încheiat a dezvoltat multă activitate. Anuntim
azi tratativele cu Turcia, ca să câștige piețe
în Balcani pentru industria ungară.

Muzeul Tehnologic în anul trecut a suspen-
dat pe un timp cursurile industriale.

Monopolurile de stat s'au înmulțit cu mo-
nopolul pe gazurile de metan și pe sarea de
cali.

Agricultura a avut un an bogat atât în
roadă cât și în activitatea și agitația în jurul
chestiunilor agrare. Lupta dată între agrari și
mercantiliști a fost foarte vehementă. Nu tot
aceiași lucru se poate afirma despre lupta ce-
li-s'a impus agrarilor ori mai bine zis marilor
proprietari prin opinia publică în fața scum-
petii de carne. În privința asta, punctul de ve-
dere apărut de agrari numai cu greu se poate
susține.

În anul 1910 producția bucatelor a fost ur-
mătoarea:

Grâu	s'a produs	50,437.600	măji metrice.
Săcară	"	14,120.000	"
Orz	"	13,629.300	"
Ovăs	"	11,246.300	"
Cucuruz	"	49,279.316	"

Cartofi (crumpene) s'a produs 46,267.970
măji metrice — toate pe un teritor de
17,449.990 jugăre catastrale.

Media de roadă a fost la:

Grâu	8'21	măji metrice la 1 jugăr catastral
Săcară	7'10	" " " " " "
Orz	6'61	" " " " " "
Ovăs	5'81	" " " " " "
Cucuruz	15'45	" " " " " "
Cartofi	43'97	" " " " " "

Față de anul 1909 recolta anului 1910 a fost
foarte bună. În general această producție a
fost bună mijlocie.

Vitele de jug și mai ales vitele de tăiat au
scăzut în număr, în urma lipsei de izlazuri și
a lipsei de conservare a materialului tânăr și
reproductiv. Au mai bătuit apoi și o mulțime
de boale dintre cari amintim:

Boală de splină a fost în 139 comune în
153 de curți.

Boală de unghii și de gură a fost în 5829
comune în 37.989 curți.

Turbare a fost în 184 comune în 197 curți.

Boală de porci a fost în 609 comune în
1914 curți.

Recolta viilor a fost foarte slabă. Prețul vi-
nului s'a menținut constant.

Interesele agrare le ocrotesc o mulțime de

societăți și reuniuni, peste care se înalță în-
crezătoare Reuniunea agricolă maghiară or-
ganizată cu mult aparat.

Comunicația în anul încheiat nu s'a îmbo-
găit decât cu trei căi ferate vicinale și anume:
Trenul electric de frontieră dela Pojon, linia
dela Hólak-Ledniczrona și linia dela Csan-
tavér.

În schimb a fost urcat tariful pentru trans-
portul mărfurilor pe calea ferată ungară. —
Pentru investiții la comunicație s'a votat arti-
colul de lege IV din 1910.

Pentru dezvoltarea navigației s'au continuat
pregătirile pentru deschiderea canalului dintre
Dunăre și Tisa.

Pe terenul asigurărilor în anul încheiat s'a
desfășurat mare activitate. Pe lângă 4 socie-
tăți de asigurare străine, cari și-au extins lu-
crările și peste Ungaria, sau alcătuit și s'au
făcut pregătiri pentru următoarele alcătuirii:
La Sibiu se înființează cu un capital de 1
milion cor. prima societate românească de a-
sigurare „Fortuna“ sub eghida băncilor ro-
mânești.

La Orăștie s'a înființat și lucrează prima
reuniune românească pentru asigurarea vitelor
„Reuniunea proprietarilor de vite“.

La Dobrișin se înființează o nouă societate
de asigurare cu un capital de 3 milioane cor.
În Budapesta se înființează societatea de a-
sigurare „Hungaria“, cu un capital de 3 mili-
oane cor. Tot în Budapesta, e pe cale de a
fi alcătuită o altă societate de asigurare sub
eghida alor 12 bănci ungurești.

Societatea de asigurare „Első Magyar“ a
înființat în Sereievo o nouă bancă de asigu-
rare pentru Bosnia și Herțegovina.

Cu aceste încheiem revista economică a
anului 1910, rezervându-ne să tratăm chesti-
unile sociale și mișcarea cooperativă cu altă
ocazie binevenită și în alte cadre mai po-
trivite.

BIBLIOGRAFII.

„Luceafărul“, excelenta revistă literară și ar-
tistică din Sibiu a apărut (nrul 2) cu următorul
sumar bogat și variat: Oct. C. Tăslăuanu: Cărți
pentru popor I. Borica: Sonete rusești (poezii).
Al Ciura: Mignon. Aurel Esca: Moș-Crăciun
(poezie) V. Cioflec: Risipă (schiță). Maria Cun-
țan: Cântece de iarnă (poezii). I. Borica: Scha-
kespeare: Iuliu Caesar.

Cronică teatrală: C. Bogdan-Duică: Zile de
sărbătoare, de Carlo Bertolazzi; Bestia de C.
Diamandi; Luceafărul, de B. Delavrancea.

Dări de seamă: Il. Chendi: Căsnicii, de Io-
nescu Quintus; Nuvele, de Ion Dragoslav. I. L.:
Zur Rekonstruktion des Urrumänischen, de Sextil
Puscariu I. L. Zur Frage der Urheimat der Ro-
mănen, de Dr. Ilie Gherghel.

Cronică: Cea mai națională tovarășie (Codru).
Paul Heyse (Dr. N. P.) Conferința literară din
Oradea-mare (H. C.) Traduceri bune din nem-
tește. † „Convorbiri critice“ Mecanica socială.
Știri din Bucovina. Grigorescu. Poșta redacției.
Aviz.

Ilustrațiuni: Grigorescu: Cioban italian; Fetița
pădurarului (Fontainebleau).

La Librăria Tribunei se află de vânzare urmă-
toarele Călindare:

Calendarul „Minervei“

Prețul e 1'40 Cor. plus porto 72 fil.
Calendarele se pot trimite numai ca pachet,
ca să nu fie confiscate la poștă.

Calendarul Național à 40 fil. (5 fil. porto).

Calendarul diecezan (Arad) cu șematism 50
fil (10 fil. porto).

Calendarul diecezan (Arad) fără șematism
30 fil (10 fil. porto.)

„Amicul Poporului“ à 70 fil. (10 fil. porto).

Calendarul cu litere cyrile à 50 fil. (5
fileri porto.)

Calendare de părete (block) à 1 cor. + 20
fil. porto.

A apărut: în ediția „Carmen“ (Petru Barițiu)
Calendarul dela Cluj pe anul 1911 cu un în-
teresant cuprins și ilustrațiuni (August. Bunea,
Princesa Elisabeta, Balul costumat din Arad etc.
Prețul 20 fileri.

„Lumea Ilustrată“ 1'50 plus porto 20 fil.

La Librăria Tribunei se află de vânzare
+ 10—20—30—80 fileri porto, de curind
apărute următoarele cărți:

Delavrancea:

„Luceafărul“. Dramă în IV acte à 2'50+
20 fileri porto.

N. Iorga:

Studii și documente cu privire la Isto-
ria Românilor, à 3 cor. + 10 fil.

Istoria Românilor pentru poporul ro-
mânesc. Ed. a II-a à 3'50 cor. + 20 fil.

Apostol D. Culea:

Învățământul despre natură în școala
primară. à 3'50 + 30 fil.

Biblioteca Teatrului Național:

Nr. 10, Schiller, Don Carlos, Poem dramatic
în 5 acte și 17 tablouri. Trad. de G. Coșbuc,
50 fil. + 10 fileri porto.

Nr. 11, Calderon, Judecătorul din Zalamea.
Dramă în 3 acte. Trad. de O. Densușianu à 40
fil. + 5 fil. porto.

Nr. 12, P. Locusteanu, Nevasta lui Cerceluș
Farsă într'un act à 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Minervei, à 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 93 Xavier de Maistre. Călătorie împrejurul
odăei mele.

Nr. 94 Clara Tschudi. Tinereța Mariei Anto-
neta. Vol. I. Trad. de Anestin.

Dr. V. Bianu:

Doctorul de casă sau Dicționarul sănătății.

Foarte recomandat pentru toți, mai cu seamă
cărturarilor, preoților și învățătorilor.

à 14 Cor.

N. Iorga:

Viața femeilor în trecut românesc.
à 1'75 Cor.

Poșta Administrației.

Augustin Ghilezan (Omor). Abonamentul e
plătit până la 1 Martie 1911.

Vasile Popovici, Șiria. Am primit 7 cor. abo-
nament pe quart. IV 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și conș.

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru oficanți

mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 876.

Un cand. de avocat,

poate afla aplicare momentan în cancelaria dlui Dr. Teodor Pap, avocat în Hălmaşiu (Nagyhalmagy). — — —

Un adjutant

tinăr află aplicare în prăvălia mea mixtă. Ofertele împreunate cu condiţiunile de plată sunt a se adresa la administraţia »Tribunei«

Baumann Arnold Alba Iulia: Gyulaf. v. ar. fabrică și magazin de mobile

Magazinul de mobile executate în atelierul propriu cel mai mare din Ardeal. Mare asortiment de mobile gata ș. e. aranjamente pentru prinzitor, dormitor, salon și odăi domnești. — COVOARE, perdele, saltele pentru pat etc. și toffelul de lucrări în bransa aceasta se execută prompt. Atelier de tapetărie și decorație. Fabrică de matrațe din fir galvanizat. — Intreprindere de pompe funebre. — Fabrică de mobile (Alia) Aiud-Nagyened. CATALOGUL se expediază pentru 2 cor. — sau ulterior să se trimită — îndărăpt.

CAFEA și TEA

Extras din catalogul lui Kotány János:

Cafea brută:

Jamaica 1/2 Chigr.	Cor. 1.50
Portorico 1/2	> 1.70
Cuba 1/2	> 1.70
Java aur 1/2	> 1.70

Cafea prăjită:

(În prăjitonia electrică proprie).

Calitate bună 1/2 Ch gr.	Cor. 1.70
fină 1/2	> 2.—
Mixtură foarte fină (Cuba, Aur, Menado, Mocco) 1/2 Chigr.	Cor. 2.40

Tea:

Rămășițe de tea 1/2 Chigr.	Cor. 2.50
Tea de Congo 1/2 Chigr.	> 3.—
Mixtură pentru familie 1/2 Chigr.	> 5.—
Tea imperială foarte fină 1/2 Chigr.	> 6.—
Tea Ceylon foarte aromatică 1/2	> 6.—
Mixtură excelentă de prăjituri pentru tea 1/2	Cor. —.75

Rum:

1 litru rum pentru tea de familie	Cor. 1.70
1 . . . . . fin de Brazilia	> 2.20
1 sticlă 7/10 rum fin de Jamaica	> 3.30

Rezumitul ardeu Kotány se vinde în cutii originale.

KOTÁNYI JÁNOS

mare comerciant de cafea și tea.

(Seghedin, Budapesta, Viena, Döbling, Berlin, Abazia.)

ARAD.

József Iherceg ut Nr. 3, în edificiul băncii — »Arad-Csánádi Takarékpénztár«.

Numărul telefonului 809.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în Magyarád se află de vânzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

BINDER LAJOS

clasornicar și gluvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de
toffelul de clasornice de aur și argint
precum și clasornice de metal și nickel
Articlii de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.

Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștincios.

Se caută 2 băieți

pentru prăvălie de modă, șpețerie, sticlărie, piele, fer și hârtie. A se adresa lui Petru Bărsan, Bozovics. — — —

Birou de informații!!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provinciă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

**Birou de informații și
Agenție românească.**

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac toffelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapesta, Lajos-u. 141. III/19.

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuintare în economie și acasă, macină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut - pe lângă garanță și numai într'o mărime.

Prețui 14 coroane.

Fac aparate pentru destăcerea sămânței de lucernă și trifoiu de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica în mașina de îmblățit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașini

ORADEA-MARE
(Nagyvárad) Vilanytelep mellett.

Fabrici de gheață

Aranjamente răcitoare

după sistemul compresiv succes de amoniac sau sulfur al firmei BORSIG precum și

Aranjamente complete pentru abatorii

de calitate cea mai bună expediază

FIRMA SCHLICH,
turnătorie de fier și fabrică de mașini soc. pe acți

Budapest, Váci-ut 45-47.

Nr. telefonici: 74-76, 74-77 și 98-58 (int.)

Cu prospecte servim gratuit.

Lucza József

atelier chimic pentru curățitul hainelor în Szeghedin (Szeged) Laudon-u. Nr. 9.

PRIMEȘTE:

vopsirea și curățirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doile mai departe primesc curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praful. Comandele din prov. se efectuează imediat și pr.

Premiat la Paris în anul 1908 cu diplomă de croitor.

Fanta István croitor de haine bărbătești în Cluj—Kolozsvár, Szentegyház-u. No 1.

Își recomandă

atelierul de croitorie
pentru bărbați

corespunzător cerințelor moderne de azi, unde se vând cele mai moderne materii de haine din țară, scoțiene și engleze. Pregătește cu prețuri ieftine pardesii, paltoane ușoare și de iarnă, precum și cojoace (bonzi) pentru oraș, ș. a.

SCHAEFER RICHARD GÉZA

lăcătar tehnic,

pentru zidiri, instalare de apeduct și canalizare în ARAD, strada Batthyányi Nr. 17.

Pregătește cordoane pentru râuri, trepte și balcoane, vetre de fier din fier săurit.

Atelier de instalare:

Rățele de țevi pentru apeduct. Jațuri fă.ă miros. Pissoare, spălătoare, odăi de baie și aranjare de ori-ce sistem — pentru încălzire centrală.

NOUTATE! Mode de cogulare de autogen sau automat cu ajutorul acetilenului sau oxigenului, prin ce obiectele stricate pregătite din fier săurit, oțel, fier vărsat și aramă în modul acesta se pot repara ușor, conform scopului.

TÖRLEY

TALISMAN
CASINO — RÉSERVE

Fond. în a. 1860.

NÁDER J.

măiestru
ARAD, palatul minoritan.

Ține în magazin cele mai excelente **cuțite de buzunar** cu tălș englez și Solingen, **cuțite de bucătărie** din oțelul cel mai bun ș. a. **cuțite pentru curățitul legumelor**, pentru tăiatul prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și **cuțite pentru caș**. **Cuțite pentru măcelari și cârnățari**, de junghiat și pentru curățitul intestinelor. Pentru **barbieri și frizeri**: mașini de tuns, briciuri foarte fine, ascuțite, pre um și articlii mânăuitori. — **Recvizite de masă din Alpacca și pafcon**, de prima calitate. — **Ori-ce reparații de bransa aceasta** precum și **ascuțire**, le execut în atelierul meu, instalat cu **electricitate**, pe lângă — — **prețurile cele mai moderate.** — —

Cele mai excelente **instrumente pentru săparea de fântâni arteziene** le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrieă de instrumente
H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; **demeniile, comunele, singuraticii**: singuri pot face săparea cu **instrumentele mele.**

— **Primul lucrător mijlocesc.** —
Recomand și **mașini pentru împletitul de sirmă.**
Catalog de prețuri trimis gratis și franco.
— **Premiat la 6 expoziții.** —

Wurmlinger Mátyás,

lăcătar specialist pentru edificii.

Intreprindere pentru organizarea electricității și sfredelirea adâncă a **fântânelor arteziene în Lugoj, str. Weis nr. 6.**

Primul atelier de **reparaturi** din Lugoj.

Intreprindem și executăm **tot felul de lucru și reparații** ce se țin de specialitatea organizării electrice și a altor afaceri ce aparțin branșei de lăcătar.

Sfredelirea fântânelor artezice pe lângă prețuri moderate.

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă ziua și la lumină. Cântăreșă tânără 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări traesmarine mămuțe și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comanda se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,

Oradea-mare-Nagyvárad.
Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Krämer Károly

strungar
Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă **neguțătorilor dopuri pentru buți**, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de articlii pentru fumători, **gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.**

Comanda din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Obiecte admirabile.

DISTINS CU MEDALIE DE AUR ÎN 1888 ȘI 1907.

Urmasul lui Schuller József — Ladányi József

armurar și depozitar de articole de vânătoare
Pécs, Király-u. 42. — Nagyvárad, Uri-u. 21.

Am onoare a aduce la cunoștința on. publică din loc și jur că **am preluat magazinul de arme existent de 30 de ani** și cu bun renume al lui Schuller József, pe care snt numele meu îl voi păstra și pe mai departe. Având în vedere că depozitul de arme din Pécs, Király u. 42, înființat la 1885 și a câștigat cel mai bun renume, îmi voi da silința ca pe lângă serviciu culant și prețuri ieftine să câștig aceasta și

Țin în depozit

arme de cea mai bună fabricație, cu repetiție și încărcătură în teavă, **revolvere, piștoale, și totfelul de cartușe pentru arme.** — Se dă deosebită atenție reparației și păstrării armelor. Se primește ca ucenic un băiat cu 4 clase medii, care vorbește românește. — **Preț-curent gratuit.**

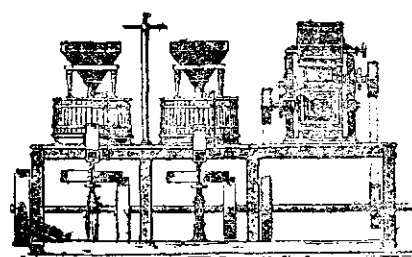
Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.

(Templomfestészeti Műintézet, Máramarosszigeten).
Cancelaria: Piața Erzsébet-főter No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a **internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostase, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a ori-ce soi de icoane bisericești.**

Renovăm foarte frumos iconostase și altare vechi, iar **pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate.**

Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

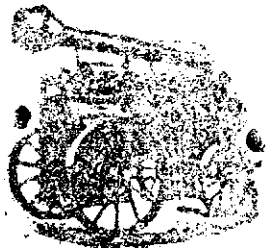

KÁLNAI S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier în Murăș-Oșorhei-Marosvásárhely

Ofere **motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbitoare de gazuri.** Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și imblătit. Primește totfelul de **montari pentru mașini, mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu aburi**, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale, **montarea deplină a morilor și reparații în branșa aceasta.**

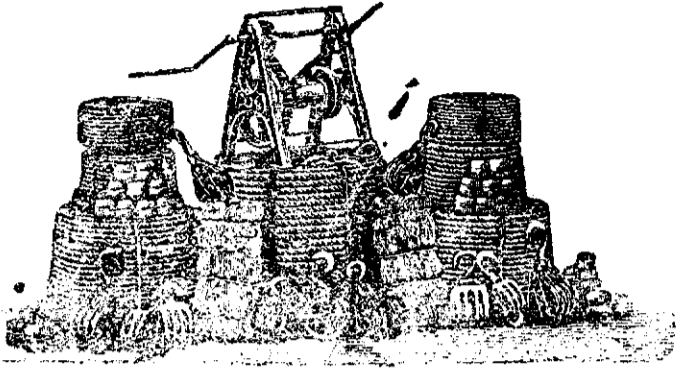
Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

LAZAR MIHALY, funar, Lugos, Piața Izabella.

Vânzare mare de fabricate de cânepă, în și jută.

Totfelul de funii de cânepă, fir, brăcii, brății, fire de tort, legătoare pentru mori, burdufuri de cânepă, pânză de jută (pentru pachet re), saci de cânepă în și jută, strafe crude și impermeabile. Funării pentru economi: șreaguri, căpestre, lanii pentru car, pentru vite, legătoare de snopi, ușoare și pentru mașini de treierat, procovițe p. cai, rețele, mteje p. pescari și leagăni stă-nător. Adresa telegrafică: Lázár kö élyáros Lugos. — Nrul telefonului 207. Nrul cecului și clearing la posta Ungară 26142. Toate comenzile sunt a se adresa la fi ma de mai sus.

Ingrigirea frumuseții.

Chimia aranjată pentru ingrijirea frumuseții face accesibile preparatele sale și prin săpunuri. Cu dreptul renumelui său săpunul pentru înmuierea pielii „Gladys” se poate mândri că e cel dintâi pe acest teren. Cei cari țin să-și păstreze vioiciunea feței și în locul pielii sbricite se aibă pielea tinără și roză, să folosească săpunul de spumă „Gladys” în locul mulțimei de săpunuri cari folosindu-le fac și cea mai strălucită are piele să se adune și să se oilească. Prețul 1 coroană 50 fileri.

Cu seria preparatelor „Gladys” trebuia să tindă și la scoaterea din circulație a pudrelor franceze de pe terenul patriei. Această a reușit, căci prin pudra „Gladys” s'a aflat un mijloc de frumusețe pestrăcios și vrednic de încredere care nu numai că a prescurtat cinstea și renumele pudrelor franceze, dar și în străinătate îi face concurență mare.

Prin alcoolizarea fină și lipsa de plumb a pudrei „Gladys”, aceasta a cucerit mult, atât în țară cât și în străinătate. Calitatea de a se lipi și faptul, că nu se vede decât foarte discret, eschide orice concurență. Strălucirea și albul ei e ca luciul marmorei de Carrara. Se găsește în trei culori: albă, roză și galbenă. Prețul unei cutii: 2 și 3 coroane.

Deoarece preparatele „Gladys” au multe contrafaceri, preparatorul își rezervă sigur lui dreptul de desfacere.

Se află la farmacia „Impăratul Roman” alui

VIGÉLA
Budapest, II., Fő-utca 54 szám.

Prinul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al magazinului: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale

fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit, etc.

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Biroul central:

Nagyszeben, Fleischergasse 17.

Filiale: Déva și Nagyvárad.

Mașini de scris IDEAL și ERICA

Gramofone

Mașini de cusut VERITAS

(fabricație proprie) deasemenea cele mai solide părți constructive: par glaci de culoare, hârie de copiat, etc. se găsește la

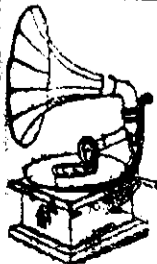
Barthelmie György

Brassó, Weisz M.-u. 23.

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier — mechanic din Transilvania. —

Atelier pentru reparat mașini speciale de scris, de ori-ce sistem și fabricație, deasemenea aparate mecanice fine etc.

Școală de scris cu mașina.

Telefon 66-82.

FISCHER TESTVÉREK

■ lustritori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■ pictură specială pentru geamuri de biserică.

BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și port curi.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comenzile stau din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66-82.

STEIN MIKLÓS

— fabrică de tăiat pile —

Oradea mare Nagyvárad.

Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Telakl-u. 33.

Recomandă fierarilor și comerțanților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. Primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție

sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu pantere de oțel, tresoare și antrepozite

panterate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

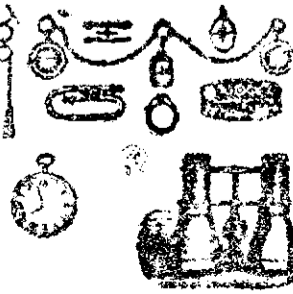
Uși și ferestri panterate pentru institute de bani, cea mai nouă construcție.

Preț curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

Cel mai mare magazin de giuvaerice și ceasornice,

Tamás István ciornicar, giuaerglu și opticar
Gyulafehérvár, Piața Hunyadi - (lângă Hotel Elisabeta).

Recomandă ori-ce juvaere de aur și argint, ca lanțuri de aur pentru bărbați și femei, ciornice de buzunar, fabricație din Șvizzera, ca renumitele ciornice Omega și pendulele și deșteptătoarele Becht, ochelari, articole optice, termometre pe limbă prețurile cele mai convenabile. — Reparaturi de ciornice și juvaere pe lângă garanție. Cumpăr aur sfărmat și argint precum și ori-ce juvaere pe lângă prețurile cele mai moderate și serviciu conștiințios. Toate comenzile sunt a-se adresa cu încredere la firma de sus.

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciornicar,
în Orăștie. Szászváros.
Filială în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint
și ceasornice pe
lângă garanție și
prețuri moderate. —
Să fac orice reparaturi
de juvaere și ceasor-
nice de aur, repede
precis și ieftin. —
Serviciu conștiințios. —

Din gură 'n gură merge vestea bucuroasă de Crăciun că
renumitul atelier fotografic **ERVIN KARGER, Lugos** Strada -
Bisericii

deja numai pentru 8 cor.

execută după oricare fotografie :

Înmărit de platină în mărime naturală (Passepartout) ca cadouri de
Crăciun. —

Surprindețivă părinții!

Surprindețivă copiii!

Măsura: 30×40 cm. numai Cor. 8 —, mărimea II-a 50—60 cm. numai
Cor. 15 —, mai mare decât mărimea naturală 64×100 cm. numai Cor. 20 —

Renumele firmei mele garantează lucrările artistice; numai lucrări de artă!!

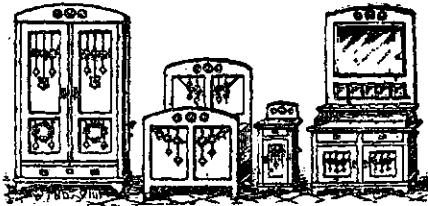
Lucrări slabe sunt escluse!

Expediere de 2 ori în 48 ore!

Serviciu prompt și conștiințos. Lucrările neconvenabile să mi-să retrimită.

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în
Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine

mobile

pentru dormitoare, prânzitoare și sa-
loane prețuri și aranjamente pentru
cancelarii și prăvălii la prețuri moderate

Telefon 184.

Premiat de mai multe ori.

Telefon 184.

CARL PIFFL

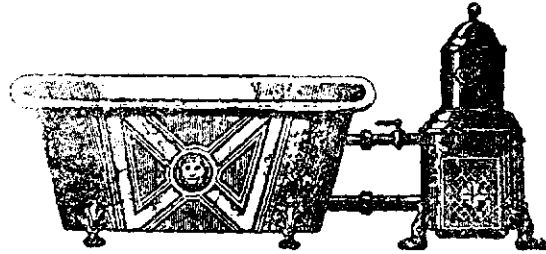
Prima fabrică de
obiecte de metal

Timișoara-Elisabetin.

Temesvár-Erzsébetváros.

Hunyadi-u. nr. 14.

Recomandă obiec-
tele sale foarte fru-
mose și solide de
tinichiglerie și
anume: vane de
scăldat, de șezut
și pentru copii, —
s-aune pentru scăldat
incalzitoare și vane

de scăldat după cel
mai bun sistem (sistem
propriu). Lăzi pentru
lemn și pentru căr-
buni și alte obiecte de
metal: prețuri cin-
bere, ulcioare și căni.
Catalog de prețuri
la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei
și cu numele străzii, mărei și firme de ține. Conducător pentru apă, aranjări pentru
baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes”.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenici! se primesc cu condiții foarte bune.

„TIMIȘIANA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII

SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1885.

Centrala în Timișoara oraș (Belváros) Piața Balázs No. 1. (Palatul Mocsonyi).

Filiale în Buziaș, Recaș, Ciacova și Deta.

Telefon pentru centrală Numărul 510.

Telefon pentru „STANDARD” No. 1028.

Capital proprie 1.500.000 Cor. — Depuneri . 4.000.000 — Coroane.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari
eliberează libele. — Administrează depuneri cu
casete de economizare.

Plătește deponenților după mărimea
sumei depuse 4¹/₂% și 5% interese, fără
nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de
interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la 10.000 Coroane, după starea cassei
se plătesc și fără abdicere.

Escomptează cambii și acoardă credite cam-
biale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acoardă împrumuturi hipotecare pe case de
închiriat și pe proprietăți de pământ.

Administrează agentura generală pentru

Ungaria de sud a societății de asigurare

„STANDARD”.

Telefon: Filiala Buziaș Nr. 10. — Filiala Recaș Nr. 14.

Telefon: Filiala Ciacova Nr. 16. — Filiala Deta Nr. 26.

GYULAY KÁROLY

atelier modern de fotografie artistică

:: Timișoara—Temesvár, (Josefstadt) ::
Strada Hunyadi Nr. 5. — (Lângă Casina Délvidéki).

Efectuează: Tot-felul de fotografii.
Picturi în olei. Acvarele. Pasteluri.
Platinolipie. Inmăriri după orice fotografie, în cel mai modern stil artistic.

Prima fabrică de calapoade și calupe

(Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár)

:: Tulj-Kolozsvár, K's Szamos-u. Nr. 5. ::

Recomandă calapoade și calupe foarte bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se pune un pond deosebit.
Comandele din :: provință se execută pe lângă rambursă prompt și cu prețurile cele mai ieftine. Serviciu excelent.

CĂRBUNI

Prusești și Cochs

calitățile cele mai bune și cu prețurile cele mai ieftine

se pot căpăta la

: Roth József :

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63.

Telefon 63.

Telefon 557.

Telefon 557.

Petrof Antal succesor Wonka János

fabrică de pianee cesar regale

Timișoara-Josefstadt, Str. Szilágyi 13.

Liferează: **Piane și Pianine**

eștuite modern și prompt.

Profesorii și instructorii de muzică primesc favor cuvenit.

Catalog se trimite la dorință gratis și franco.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie:

O. endt G. & Feiri W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagy-szeben, Heltauerg Str. Cisnădiei 45.

pentru căroțat, călărit, vânat, și procovături, portmonee și bretele și articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârșob). — Recomandă pe urmă cei mai buni jampuri de piele fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strâns lipite pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare deposit de hamuri pentru cai de la solariile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toțuri) de cai și cofere de călătorie. — Comandele se efectuează conștiințios.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818.

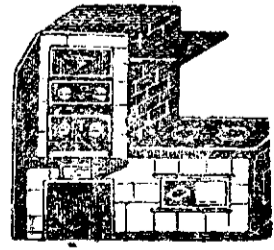
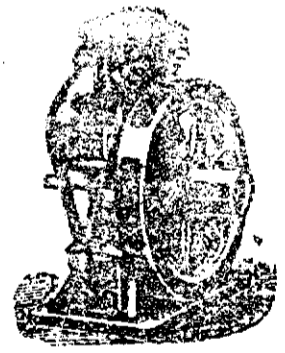
Atelierul special de reparat

al renumitei firme:

Schmerek E.

Temesvár-Józsefváros, Sonnáz-u. 14.

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și uleiul brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și uleiul brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat gheață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articii tehnici. Fitile magnetice. Unsoi. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru susținări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nrul 818.

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca scări, coridoare, cerdacuri, grilago, cămănuri, porți, ferărie pentru portale și clădiri, deasemenea repararea și prefacerea caselor vertheimiane etc. aranjament pentru - riele de met l aranjamăcelării și căsăpli, mente pentru bisericil basreliefuri, strangă- in execuție splendidă Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

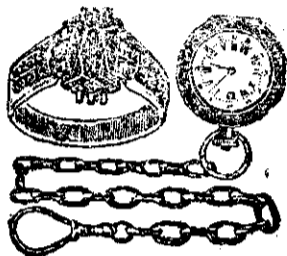
Maison Schuster

salon de modă

franceză și engleză pentru dame

Cluj-Kolozsvár, Unió-u. 12. etajul I.

Recomandă în atențiunea on. public din loc și provincă salonul de modă pentru dame transpus din Paris la cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru. Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt în poziție, ca să îndeptesc chiar și cele mai fine dorinți ale onoratului public, deoarece în salonul meu am adus lucrători tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze modelele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate din cea mai renumită casă din Paris, Pavoin-Creed și Drecol și rog on. public să mă onoreze și sprijinească cu comande.

Prăvălie recunoscută de I-u rang.

Szilágyi Géza és Társa

ciasornicar și givaergiu

ciasornicarul căilor ferate ungare a statului

Nagyvárad, Rákoczi-ut No. 4.

In edificul Orsolya zárdá. — Telefon 630.

Ciasornice exclusiv numai fine și cari umblă precis.

Ciasornice foarte bune pentru călătorii.

Ciasornice elegante p. tineri.

Ciasornice frumoase, pentru dame.

Cias. deșeptătoare de buzunar în

Decoruri pentru masă de argint și argint de China, tase, lădițe pentru zahăr, blide pentru compot, obiecte pentru mâncat, bastoane, etc.

Cadouri de mireasă, pentru botez și de Crăciun. Atelier de reparat.

Garantă deplină. — — — Serviciu foarte solid, preturi foarte ieftine.

tocuri de aur, argint, metal și oțel.

Cercei cu briliante și diamant și inele.

Cercei de aur, inele, brațete, broșete, lanțuri de grumaz și pentru orologioare, amulete.

Toifeful de giuvaere de argint.

Ochelari foarte buni.

In atențiunea On. Dame!

Atrag binevoitoarea atențiunea a onor. dame asupra prăvăliei mele excelente de obiecte pentru paturi ce ființează de 30 de ani.

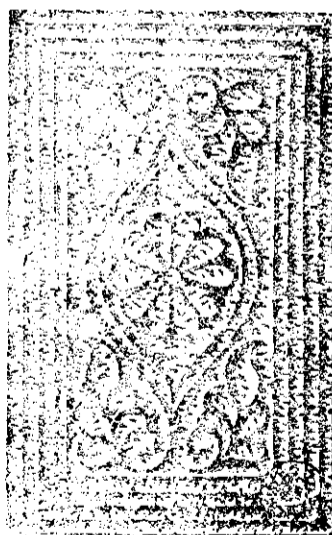
Mare asortiment permanent de

plapoane

și

stofe pentru madrațe

precum și

plapoane de mătasă,
de satin, brillatin, cloth-ath-
las, levantin și radames

apoi

lepedeie gata

pentru plapoane.

Magazin bogat asortat de matrațe umplute de cu iarbă de mare, afrik și păr de cal, într-una sau în trei bucăți, precum și coarde (pentru paturi) cusute și elastice

La dorință trimit modeluri gratuit și franco.

Primesc spre executare totfelul de comande în branșa aceasta, trusouri pentru mirese, îmbrăcarea din nou a plapoanelor și madrațelor în mod conștiințios și modern. Cu distinsă stimă:

Haubenreich Mihály, specialist în Arad,

Andássy-tér No 22 (Vis-à-vis de Casa comitatului).

Specialitățile cosmetice ale lui Dr. Odor Béla, farmacist

se află în farmacia »Steaua de aur«

Alud — Nagyenyed, Fötér, (cott. Alba inferioară).

Cremă de Aiud pentru folos de noapte. Mijloc ireproșabil pentru albirea și moțerea pielii; nu conține nici un ingredient dăunător de mercuriu. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Cremă de Aiud pentru folos — peste zi; deosebena moale pelea, nu i unsuroasă și păstrează foarte bine pudra. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Lichid pentru moierea și albirea mânilor dă pielii un alb de culoarea marmorului. O sticlă 1 cor. 10 fil.

Săpun din cremă de Aiud cu miros admirabil cu 1 cor. 20 fil.

Pudră de Aiud în trei culori. O cutie 1 cor. 20 fil.

Petroform pentru spălarea părului oprește căderea părului și formarea mătreții, întărește pielea și ajută la creșterea părului. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Spirit de plante din Ardeal.

Făcut din frunzele și rădăcinile buruienilor de leac, dă părului un lustru frumos, și-l face moale. Prețul unei sticle 1 coroană 70 fileri.

Bay-Rum Samphoo pentru cultivarea părului și a pielii. O sticlă 2 cor.

Praf Sampoo pentru spălarea părului și ținerea curată a pielii, mai ales la femei. Un pachet 25 fil. 10 pachete 2 cor.

Hair-Reneiver (lapte pentru regenerarea părului) părul cărunț își recapătă culoarea originală. O sticlă 1 cor. 8 fil.

Apă aromatică pentru gură și păstrarea și curățirea dinților. O sticlă 70 fileri.

Apa de gură Formosan pentru desinficierea gurei și a dinților. O sticlă 1 coroană 80 fileri.

Praf pentru dinți Hydrosan mijloc de mână întâi pentru albirea dinților și desinficierea gurei. O cutie 1 coroană 20 fileri.

Picături pentru dinți veritabile americane. O sticlă 60 fileri.

Lichid de brad (Espirt de Bold) pentru parfumarea camerilor și desinficierea apartamentelor bolnavilor. O sticlă 1 cor. 30 fil. Tub pentru împrăștierea acestuia 50 fil.

MEGYEBI IRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și Institut pentru spălătul rufelor cu aburi, în

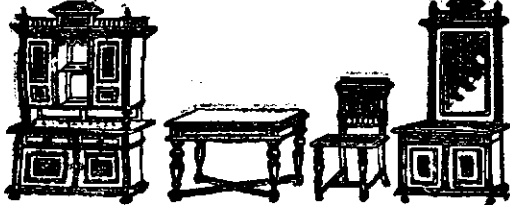
ALBA IULIA - Gyulafehérvá - Széchenyi-u. (lingă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albitori de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

simplu artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu - N.-szeben, Elisabeig. 20.

Primește ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lingă literare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

DR ALEXICI VLADIMIR

SANATOR, AMBULATOR ȘI BAIE MINERALĂ

ARANJATE FOARTE MODERN.

PANCIOVA. PANCISOVA.

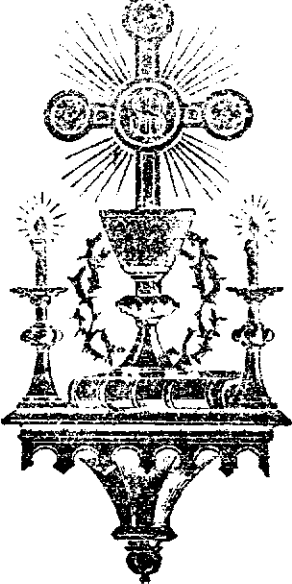
TELEFON NR. 181.

Reacția boalei de sânge după Wassermann—Dungern—Noguchi. Tractarea boalei de sânge cu serul Quéry și cu absenbenzolul și cu arsenbenzolul lui Ehrlich. — Vindecarea tuberculozei după Dr. Spengler sau Koch—Wolff—Eisner. — In stabiliment se vorbește și românește. —

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.

neguțătoria pentru articlii de sticlă, porcelan și metal; fârfurii și bilde înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Caldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Crucii; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a. Ieftin de tot: Candelabru aurit pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de — sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43— Coroane. — La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

M. Schromm

mehanic

Brașov—Brassó Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. publică un loc și jur mare său atelier mehanic situat în Brașov, Hosszú utca 27, unde se efectuează tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta bransă, precum: mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Saska Sándor tinich'giu

Brașov—Brassó, Vasut-u. 28.

Pregătește în atelierul său cu motor electric totfelul de lucrări pentru zidiri, lucrări de tinichea, înfrumusețări, acoperire de biserici și turnuri, lucrări de sâcmol turnat pentru ornament, precum și pentru firme, vane de scaldat în toată mărimea, ș. a. Toate comănde se execută prompt și cu punctualitate.

Cele mai bune

orologie

— cele mai solide și cele mai după modă —

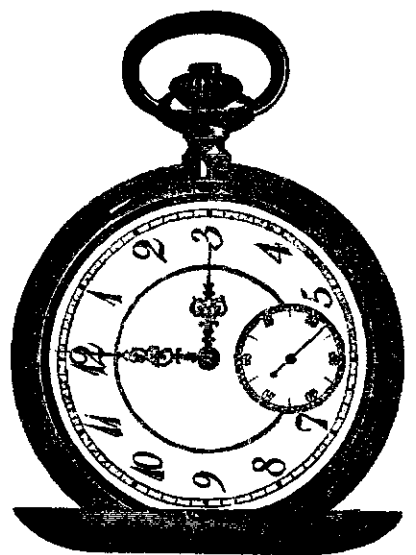
juvaericele

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezașie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED:

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT. Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.) Corespondentele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm) în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel. Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină, în cea mai bună execuție! Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat, fabricant de mașini agricole Bpest, VI., Teréz-körut 21. Cereți catalog.

„DRĂGANUL“

institut de credit și economii sociatare pe acții în Beiuș.

Convocare.

Prea stimații acționari ai institutului de credit și economii »DRĂGANUL« din Beiuș sunt poftiți la

a III-a adunare generală ordinară

care se va ținea la 28 Ianuarie st. n. 1911 la 10 ore a. m. în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Alegerea alor trei acționari pentru verificarea procesului verbal și de scrutinători pentru actul de alegere.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghere.
4. Stabilirea bilanțului, deliberare asupra împărțirii profitului curat și absolutului direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
5. Deliberare asupra proiectului direcțiunii în privința urcării capitalului social dela 200,000 cor. la 400,000 cor. prin esmiterea

alor 2000 de acții nouă conform planului precizat în raportul de sub No 2.

6. Modificarea §-ului 6 din statute, precum și modificarea alineatului e din § 33 al statutelor.

7. Alegerea alor 13 membri în direcțiune.

8. Staverirea salarelor membrilor din direcțiune, a membrilor din comitetul de supraveghere și a adaosului de salar al ofi-
cianților.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați în senzul §-ului 24 din statute, sunt rugați a-și însinua la direcțiune dreptul lor de participare, la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotențe, cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Beiuș, la 11 Ianuarie 1911.

Direcțiunea institutului.

ACTIVA

Bilanț cu 31 Decembrie 1910.

PASIVA

Cassa — — — — — — — — — —	39196	24	Capital social — — — — — — — — — —	200000
Cambii de bancă — — — — — — — — — —	696261	—	Fondul de rezervă*) — — — — — — — — — —	16610
Cambii hipotecare — — — — — — — — — —	445527	—	Fondul de penziune**) — — — — — — — — — —	2430
Obligațiuni cu caventați — — — — — — — — — —	6905	—	Depuneri — — — — — — — — — —	404508
Imprumuturi hipotecare — — — — — — — — — —	5330	—	Reescompt — — — — — — — — — —	567136
Efecte proprii — — — — — — — — — —	20475	—	Depozite — — — — — — — — — —	3128
diferință de curs — — — — — — — — — —	475	—	Interese transitoare — — — — — — — — — —	19396
Mobilier — — — — — — — — — —	2734	—	Dividendă neridicată — — — — — — — — — —	222
descriere — — — — — — — — — —	274	—	Profit transpus — — — — — — — — — —	124
Realități — — — — — — — — — —	12081	90	Profit curat — — — — — — — — — —	30450
Cto curent — — — — — — — — — —	1272	88		
Diversi debitori — — — — — — — — — —	3518	68		
			*) Cu dotația anului acestuia se va urca la Cor. 30.000.—	
			**) Cu dotația anului acestuia se va urca la Cor. 5.000.—	
	1244006	70		1244006

DEBIT

Perdere și profit.

CREDIT

Interese de depuneri — — — — — — — — — —	14175	42	Profit transpus — — — — — — — — — —	124
Interese de reescompt — — — — — — — — — —	38385	99	Interese: dela cambii de bancă — — — — — — — — — —	63597
Interese la fond de rezervă — — — — — — — — — —	795	—	dela cambii hipotecare — — — — — — — — — —	40655
Interese la fond de penziuni — — — — — — — — — —	126	50	dela obligațiuni cu caventați — — — — — — — — — —	654
10 % dare după interese de depuneri — — — — — — — — — —	1417	55	dela credite hipotecare — — — — — — — — — —	450
Contribuțiuni — — — — — — — — — —	5046	37	dela efecte — — — — — — — — — —	308
Salare p. direcțiune, comitetul de supr. și ofi- cianți — — — — — — — — — —	12094	42	dela cont-curent — — — — — — — — — —	33
Spese curente — — — — — — — — — —	3629	52	Alte venituri — — — — — — — — — —	1747
Chirie — — — — — — — — — —	720	—		
Marce de prezență — — — — — — — — — —	160	—		
Descrieri — — — — — — — — — —	749	—		
Profit transpus — — — — — — — — — —	124	69		
Profit curat — — — — — — — — — —	30450	60		
	107875	06		107875

Beiuș (Belényes), la 31 Decembrie 1910.

Dr. Ioan Ciordaș m. p.
director executiv.

Ioan Petra m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA :

Alexandru Gera m. p. Coriolan Ardelean m. p. Vasiliu Cartișiu m. p. Gavril Cristea m. p. Dr. George Mureșan m. p.

Vasiliu Papp m. p. Georgiu Ardelean m. p. Dr. Ioan Ciordaș m. p. Dr. Ioan Iacob m. p. Dr. Coriolan Pap m. p. Dr. Const. Popovici m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul bilanț și contul perdere și profit și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE :

Ioan Iepure m. p.

președinte.

Dr. Victor Fildan m. p. Corneliu Palladi m. p. Miron Papp m. p. Petru E. Papp m. p. Georgiu Paplucă m. p.

Revăzut și aflat în ordine.

Ioșif Diamandi m. p.
revizor expert al «Solidarității».